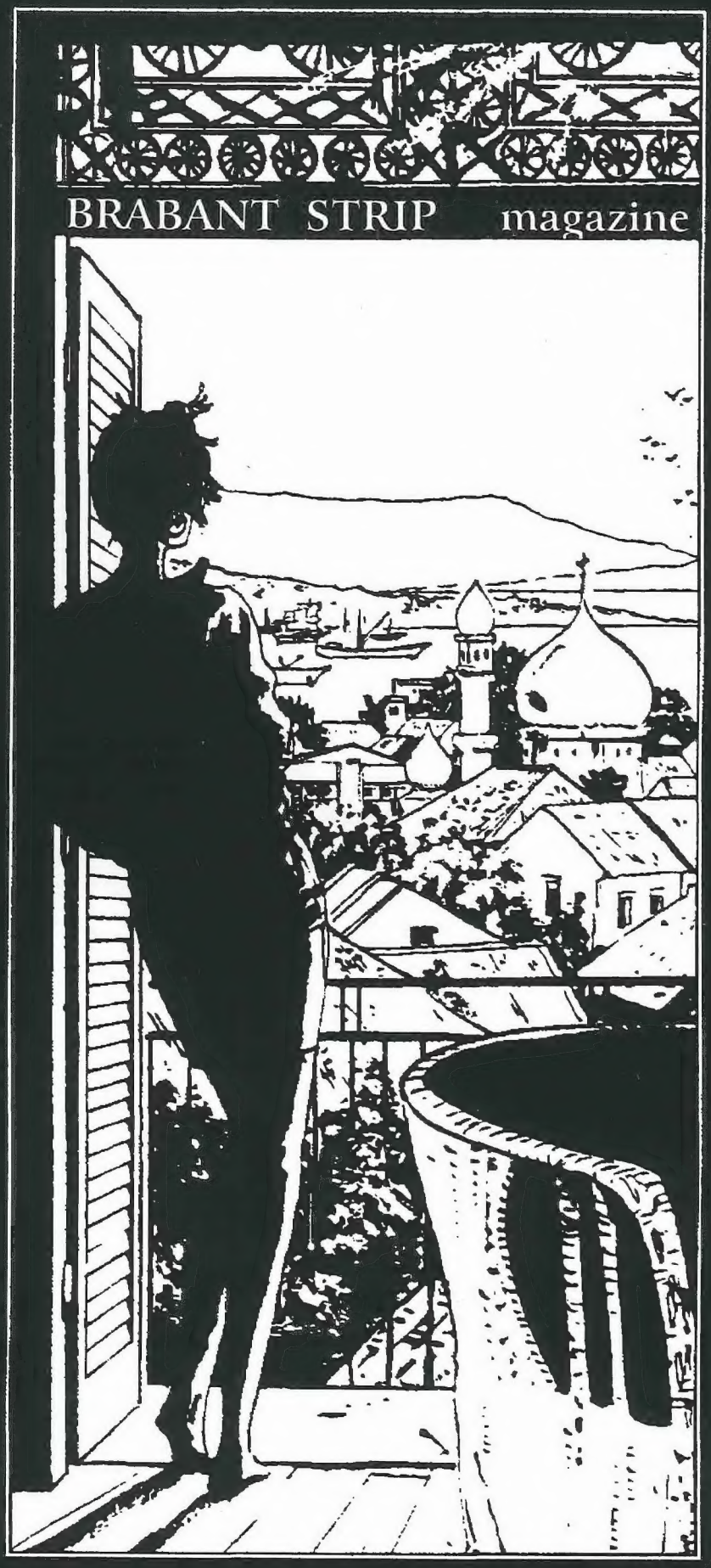

ERIKA RAVEN, 10 jaar later

nr. 44 januari 1997

BRABANT STRIP MAGAZINE

Ledenblad van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99. Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :
Frank Huygens, J.P. Legein, Willem Gay, Jean Smits, Paul Thys, Bart Persoons, Annie Gay

Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken

Logo:
Dirk Stallaert

INHOUD

Afscheid 3
Het groene parfum 5
Erika Raven 6
Bravo! 11
Reclamestrips 17
Agalez Nero 19
De Link 24

Voorplaat :
© *Erika Raven*

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.

Lidgeld 1997:
(B): 600fr., nr. 001-2980926-95
(Nl): 40 Nlg, Giro 7616528

Redactieadres:
Brabant Strip vzw
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel: 052/30.50.40

Met frisse moed in sombere tijden

Een nummer met een zwarte rouwrand? We kozen de tekening van Erika Raven omdat ze zo sfeervol is, maar er zit meer achter. In België viel in 1996 vanzelf al niet veel te lachen, en nog maar pas in het nieuwe jaar ontviel ons ook nog André Franquin. Helaas bewezen de feiten afgelopen jaar dat hij geen pessimist was, maar een realist. Nachtmerries bestaan echt, en zelfs Franquin wist ze zó zwart niet te tekenen. Naar het schijnt was hij erg getroffen door "de zaak". Ja, we mogen voor één keer wel eens stilstaan bij de ernstige kanten van het leven. Verderop in dit nummer geven we wat ruimte aan Willem in 't Hout die voor een keer een eind weg mijmert. Dat betekent niet dat we het jaar zwart tegemoet zien, integendeel : het kan alleen beter worden, en we beloven het plezant te zullen houden. We hebben alvast veel ideeën voor nieuwe rubrieken, zoals deze maand al blijkt. Met frisse moed aan de slag dus. Dat denken vast ook de oprichters van *De Link*, zelf leden van Brabant Strip, die deze maand hun droom eens mogen voorstellen. Ter verduidelijking : het gaat om een onafhankelijke vereniging die kiest voor een samenwerking met Brabant Strip, zoals de Reclamestripclub dat doet. Wij steunen graag alle positieve iniatieven van onze leden, in de mate van het mogelijke, en we hopen alvast dat *De Link* een succes wordt.

Het bestuur.

Agenda

tot 2 maart 1997 in het B.C.B, Brussel
De tentoonstelling *De geboorte van Blake en Mortimer* werd verlengd

9 februari **Nieuwenrode**
4de stripbeurs in de Oude Pastorie, in het centrum.
info: 015/71.20.60

23 februari **Diest**
1ste Diestse Stripboekenbeurs in de Hallezaal, Scholenstr. 3, 10u. Willy Linthout, Verwimp&Keunen en P. Vanoppen signeren.
info : 013/32.17.93 of 32.18.71

8 en 9 maart **Wilrijk**
Negende stripbeurs van 't Vlaams Stripcentrum vzw, in de Letterkundestr. 139, 10u. Steven Dupré, Fr. Carin, Weyland, D'Hondt&Ravijts en anderen signeren.
info : 03/827.44.26

23 maart **Opwijk**
Stripbeurs, info: 052/35.61.65

29 en 30 maart **Middelkerke**
Ruilbeurs in tent bij het Casino, 10-18u., met uitsluitend stripwinkels en zo'n 20 tekenaars. Leden gratis entree. Er is ook een Brabant Strip-stand.

6 april **Leuven**
Brabant Strip beurs in het zaal het Bad. vanaf 10u.

19 april **Hasselt**
Strip-Western-Happening in Wonderland vanaf 14u., met signeeractie van Marc Renier, Yves Swolfs, Leo en Girod.

17 mei 1997 **Den Bosch**
5° Stripbeurs in de Brabanthallen met 250m. tafel, tekenaars, veiling en striptas. Uiteraard is er een Brabant Strip -stand.
info: (0031) (0) 402521009

2 tot 17 augustus 1997 **Middelkerke**
Stripfestival met *Nero* als thema, en de uitgave van twee speciale Nero's. Info daarover volgt.

13/14 december 1997 **Turnhout**
Stripgidsdagen in de Warande

Afscheid van de tovenaar

Op zondag 5 januari 1997 overleed André Franquin. Met de al dan niet kunstmatige euforie rond de vijftigste of zestigste verjaardag van heel wat striphelden gaat ook een heel andere realiteit gepaard. Eén na een verdwijnen de grote naoorlogse strip-pioniers van het toneel. Van de gevierde generatie die in de jaren veertig zijn debuut maakte, blijven alleen Morris en Marc Sleen nog over.
Franquin debuteerde inderdaad in 1946 in het weekblad Robbedoes/Spirou met de avonturen van Robbedoes en het geprefabriceerde huis, waarmee hij de reeks overnam van Jijé. Door zijn pen kwam het personage pas echt tot leven, en vanaf Er is een tovenaar in Rommelgem *rolde het ene schitterende album na het andere van de persen bij Dupuis in Marcinelle. De creatie van onweerstaanbare nevenfiguren als de graaf en de burgemeester van Rommelgem was daar niet vreemd aan, maar zijn meest geniale vondst was wel de schepping van de Marsupilami.*

Illustratieve vernieuwing
Al snel werd Franquin de grafische motor van het weekblad. Ook al omdat hij de tekenaar van hoofdfiguur Robbedoes was, werd de voorpagina jarenlang gedomineerd door zijn prachtige aankondigingen. Die unieke tekeningetjes -nooit op andere wijze gepubliceerd- en de aparte voorplaten die hij tekende voor de verzamelalbums, maken *Spirou/Robbedoes*, méér dan welk ander blad ook, het verzamelobject bij uitstek voor stripliefhebbers met een oog voor schoonheid.

Inhoudelijke evolutie
De ploeg tekenaars die bij Dupuis aan de slag konden in de jaren veertig werden doordrongen van de christelijke moraal die uitgever Jean Dupuis in zijn uitgaven wenstte te leggen. In alle beeldverhalen uit die tijd vinden we een zekere heroïëk terug, zeer vaak wat prekerig. Denken we maar aan stichtende verhalen als *Don Bosco* en *Witte Helm* of aan onkreukbare helden als *Jan Kordaat* en *Jerry Spring*. Franquin pastte zich dus noodgedwongen hetzelfde keurslijf aan : Robbedoes is een integere held, te mooi om waar te zijn, die strijdt tegen het onrecht. Dat gaat jarenlang gewoonweg fantastisch en Franquin levert mythische albums af als voornoemde *Tovenaar van Rommelgem, De erfgenamen, De roof van de Marsupilami, De hoorn van de neushoorn* en later nog *Z van Zwendel* en *De schaduw van Z* in 1959/1960. In het echte leven ziet Franquin de maatschappij echter realistischer dan zijn gags laten vermoeden. Op het einde van de jaren vijftig boeit Robbedoes hem steeds minder en ook de poging om de held een moderne garderobe aan te meten in de jaren '60 kan dat niet verhelpen. In 1957 creëert Franquin eigenlijk toevallig een nieuwe figuur, een anti-held, die perfect aansluit bij zijn eigen persoonlijkheid : Guust Flater. Via Flater kan hij zijn ongenoegen ventileren over de stresserende maatschappij waarin hij verplicht wordt rondjes te draaien.

Waarschijnlijk omdat hij alleen nog wil tekenen wat hem echt aan het hart ligt, geeft Franquin aan het einde van de jaren '60 de Robbedoes-strip weer door aan een volgende generatie tekenaars. Na wat goeie pogingen van Fournier en heel wat gesukkel van Nic en Broca (bwèuuuurk) komt de reeks tenslotte in handen van Tome en Janry, die met de Kleine Robbe een schitterend nieuw hoofdstuk toevoegen aan de reeks.

Het leven is geen pretje
In de jaren zeventig wordt Franquin steeds somberder over de gang van zaken in de wereld en gaandeweg evolueren de kantoorgags van Guust naar persoonlijke beschouwingen over wereldse mistoestanden en de milieuproblematiek. Amnesty International, Greenpeace, Unicef en andere organisaties doen niet tevergeefs beroep op hem. Toch noemt Franquin zichzelf absoluut niet geëngageerd. Zijn motivatie komt blijkbaar uit de afkeer voor elke vorm van gezag en officiële betutteling. Dat wordt al voor de eerste keer duidelijk aangetoond in de beginscène van *Er is een tovenaar in Rommelgem.* Het verkeerslicht dat de burgemeester midden in de velden plantte is een typische Franquin-karikatuur van de stomzinnigheid van de bureaucratie. Vooral in de gags van Guust zal Franquin zijn afkeer van gezagsdragers, uniformen en vooral militairen steeds verder uitwerken. Guust, die aanvankelijk neergezet wordt als een bespottelijk voorbeeld van "hoe het niet moet", blijkt na een tijd in feite een goedmenende anarchist te zijn, net als Franquin zelf.

Franquin tegendraads
Dat vervreemdt Franquin onherroepelijk steeds verder van het "rechte pad" dat door Jean Dupuis uitgezet werd. Een voorbeeld? In een oudere Guust-gag neemt Franquin stelling tegen schaalmodellen van militaire vliegtuigen. En dat nota bene in *Robbedoes*, het blad

dat van oudsher modelbouw propageerde en tot diep in de jaren zeventig een Mister Kit -rubriek bracht, waarin zelfgemaakte Messcherschmidts (en zelfs een keer een Mauserpistool!) de woensdagnammidagen hoorden op te fleuren. Dan zwijgen we nog maar over *Het Museum van rare en geheime wapens.* In de jaren zeventig voelden we als lezers zelf de tijden veranderen, toen in lezersbrieven kritiek doorsijpelde over de immer vrolijke avonturen van Buck Danny, terwijl de rol van de V.S. in Vietnam en de wereld steeds meer bekritiseerd werd.

1977 : het jaar van vernieuwing en anarchie

Franquin zal zich van dan af hoofdzakelijk concentreren of Guust, die steeds minder een suffe kantoorbediende blijkt te zijn en steeds meer vecht tegen het onrecht dat de kleine burger dagelijks ondergaat. De Guust Flater van de jaren vijftig was een ergerlijk mannetje, een luiaard die probeerde aan werken te ontsnappen, ongehoord! De Guust van de jaren zeventig is een levensgenieter die inziet dat stress ongezond is en dat de mens zich moet ontspannen. Die evolutie vinden we ongetwijfeld ook terug in het denken van de Belgen.

De tekenaar neemt ook afstand van het kunstmatige universum van Robbedoes. Het zijn niet langer gevaarlijke boeven of waanzinnige geleerden, maar wel administratieve stompzinnigheden, de verzieking van het mileu en de stresserende hectische maatschappij die bestreden moeten worden. Het aanvankelijk gezonde pessimisme van Franquin evolueert naar een diepe zwartgalligheid.

In 1977 richt hij -gefrustreerd door de meligheid van het weekblad *Spirou/Robbedoes*- met Yvan Delporte *Le Trombone Illustré* op, een bijlage van Spirou. In dat blad moet alles kunnen : de tekenaars vragen én krijgen de vrije hand. Het creatieve anarchisme dat in die tijd opgang maakt, krijgt zo zijn weerslag in een striptijdschrift. Niet voor lang echter : bij Dupuis worden ze er niet goed van en *Le Trombone Illustré* wordt al na een dertigtal nummers opgedoekt. Franquin tekende voor het blad een 12-tal zeer zwartgallige gags die later -samen met het vervolg uit *Fluide Glacial*- als de "Idées noires" gebundeld werden. Deze gags werden in het Nederlands uitgegeven door Yendor en Arboris. Het album *Zwartkijken*, meesterlijk maar ongezond bij te hoge concentratie, markeert deze periode. Uitgeverij Dupuis was in die tijd geheel niet rijp voor dergelijke ontboezemingen, maar de tijden veranderen. Het treft dat Dupuis net dit voorjaar de nieuwe reeks *Vrolijke Vlucht* voorstelt, waarin zwarte en anarchistische humor een hoofdrol spelen.

De erfenis

Qua invloed op andere striptekenaars kan Franquin rustig naast Hergé staan. Zowel in België, Frankrijk als Nederland kent de Franquin-stijl navolging.

De laatste jaren was Franquin niet echt productief meer, en blijkbaar verliest de professionele persmens je dan meteen uit het oog. Het niveau van de mediabijdragen aan Vlaamse kant was enkel intreurig te noemen. BRTn had het onzalige idee de barslechte Robbedoes-tekenfilm te gebruiken als achtergrond voor een herdenkingsbijdrage. Bij VTM was het zo mogelijk nog erger. In "kwaliteitskrant" *De Standaard* - die haar reputatie van slechte stripbijdragen graag hooghoudt - stond een stukje met een getuigenis van Marc Sleen die geheel verkeerd geciteerd werd. *De Standaard Magazine* wijdde weliswaar de eerste pagina aan Franquin en *Zwartkijken,* maar *Le Trombone Illustré* werd een bijlage van *Robbedoes* genoemd. Ga het eens zoeken! Dergelijke bijdragen danken we -alsof er geen B.C.B. is- nog steeds aan mensen die zelfs niet het abc van het stripverhaal doorhebben. En dat terwijl langs Franstalige zijde kranten als *Le Soir* paginagrote bijdragen brachten met vaak zeer goede analyses van Franquins werk. Dat is geen wonder, want meer nog dan Hergé wordt Franquin in het Zuiden van het land werkelijk vereerd als dé grootste. Franquin was één van hen en wist als geen ander hun gevoelens te vertolken. Toch bracht hij ook Vlamingen en Nederlanders aan het lachen, wat bewijst dat zijn talent universeel was.

Patrick.

ONZE KERSTWEDSTRIJD

Het bleek niet zo gemakkelijk te zijn als we wel dachten. Leonardo schilderde niet De Nachtwacht, dat wist iedereen, en The madonna with the big boobies kwam natuurlijk uit het café van René (uit Allo! Allo!). Leonardo Da Vinci was wél de schepper van **Het laatste avondmaal.** Dat wisten Joeri Delamane, Cesar Copejans, Filip Van Belle, Luc Vranken en Marc Iezy. Zij kregen de vrijkaart voor het Alpheusdal thuisgestuurd, die ook recht gaf op het gratis album met extra. Marco Van Dam werd uitgeloot als de winnaar van de boekenbon van 500fr. geschonken door **stripwinkel ALEX.** Laat u eens flink gaan, Marco!

Een nieuwe rubriek

Onder redactie van Chris Mouton en Patrick Vranken

Op zoek naar het groene parfum...

© Casterman

Verzamelen kan geweldig boeiend zijn. Niet zozeer het feit dat de voorwerpen van je dromen in de kast zitten maar wel de jacht naar het onvindbare, het onmogelijke drijft de ware verzamelaar steeds verder.
Hergé schetste al in de jaren veertig het maniakale, zelfs ziekelijke verzamelaarswereldje in *Het geheim van de Eenhoorn.* Hij zet een karikatuur neer van de verschillende types die je in verzamelaarskringen wel eens aantreft : Ivan Sakharine, de verwoede verzamelaar, Aristide Rapier, de ziekelijke kleptomaan en tenslotte de gebroeders Vogel, malafide handelaars die een kasteel volgestouwd hebben met antiek en curiosa. Nee, er is weinig nieuws onder de zon...

Schatten op zolder?
Over die types gaan we het dit jaar nog wel eens meer hebben, maar in deze rubriek komen de hebbedingen zelf aan bod. Welke schatten kan je zoal vinden? Belangrijker nog : zou je ze op zicht herkennen als schatten? Iedere verzamelaar droomt van een "onmogelijke" vondst. Een gekartonneerd *Spaanse Spook* uit de Lombard-collectie, *Kuifje en het groene parfum,* een proefalbum van *Wiske en Smoutje*, noem maar op. Bestaan ze of bestaan ze niet? "Nee", antwoordt iedere weldenkende kenner luidop. "Maar àls ze bestaan moet ik op de eerste rij staan", denkt hij bij zichzelf.
Dit jaar zijn dergelijke spectaculaire vondsten nog niet opgedoken, maar als dat gebeurt, lees je het in deze rubriek. Toch levert het speuren op zolders en rommelmarkten nog wel eens iets onbekend op.

Onbekende strip van Berck
We openen deze nieuwe rubriek met een vondst van Chris Mouton, die een onbekend stripboekje van Berck aan het licht bracht. *Draadje de vrolijke pop* door studio ARLE (Berck en Leo Loedts) dateert uit 1964, het scenario is van W. Savenberg. Pagina 36 vermeldt "EINDE 17-7-64". Het is een zwart-wit stripje van 36 strippagina's dat losbladig (!) in een kaftje zit, zonder schutbladen. Het formaat is 15,6 X 21 cm (A5 dus). Er is geen imprint van uitgever of wie dan ook, maar we hebben sterke vermoedens dat het om een Averbode-uitgave gaat, bedoeld voor school of jeugdbeweging. Op pagina 1 wordt immers verwezen naar de "Roodkapjes". Misschien was het bestemd om gebruikt te worden als toneel- of poppenkastboekje?
Het is in ieder geval een schitterende vondst, en het bewijst dat we nog lang niet alles weten. "De" waarheid wacht op ons, daarbuiten op de rommelmarkten. *The truth is out there!*

Bijdragen voor deze rubriek zijn steeds welkom. Alle vreemde verschijnselen en weinig bekende eerste drukken komen in aanmerking. Vergeet niet ons het nodige bewijsmateriaal (of een goede fotokopie) te bezorgen.

Erika Raven , tien jaar later

Erika Raven is eigenlijk afkomstig uit Halle, de meest zuidelijke stad van Vlaams-Brabant, vlabij de taalgrens. We ontmoetten haar in het Antwerpse Zoersel, waar ze nu woont. Toen ze in 1987 de Stripgidsprijs won, werd ze onthaald als dè rijzende ster van de jongste generatie striptekenaars. Bovendien had de zeer mannelijke Vlaamse stripwereld eindelijk eens haar "symbolische vrouw". Achteraf blikt Erika met gemengde gevoelens terug op die periode in een eerlijk gesprek over de groeipijnen van een stripauteur.

- Willem Gay -

Hoe ben je tot striptekenen gekomen ?
Als kind al werd ik altijd aangetrokken door strips. Ik heb drie jaar grafische kunsten gevolgd in het Sint-Lucas instituut en een paar jaar avondacademie in Halle en Anderlecht, maar eigenlijk nooit voor striptekenen. Ik volgde modeltekenen en schilderen. Maar het heeft natuurlijk ook allemaal met tekenen te maken.

Je hebt dus geen specifieke opleiding gevolgd om strips te tekenen ?
Zo'n opleiding is in Vlaanderen vrijwel onbestaande. Ik ben wel een kijkje gaan nemen bij het Franstalige Institut Saint-Luc in Sint-Gillis (Brussel -red.). Daar hebben ze een opleiding striptekenen. Het trof mij enorm dat de mensen die daar afstuderen allemaal dezelfde stijl hebben. Ze hebben leraars die hen zeggen hoe ze het moeten doen of die hen in bepaalde mate vrij laten, maar ze krijgen wel bepaalde opdrachten. Iedereen werkt daar bijvoorbeeld met een klare lijn. Ik doe net het tegengestelde. Ik gebruik tipp-ex als medium, en dat niet alleen om gewoon te verbeteren. Ik probeer alles uit, terwijl ik toch binnen de perken van het niet-experimentele blijf. Maar die mensen werken allemaal op dezelfde manier en zo vormen ze een soort van school.

Hun tekeningen vertonen gelijkaardige trekken ?
Ja, tot de manier van vertellen en de onderwerpen toe. Je kunt die mensen er zo uitpikken en dat vind ik er verkeerd aan. Ik denk niet dat die mensen de makkelijkste weg kiezen door een opleiding striptekenen te volgen. Het klinkt natuurlijk wel beter als je zegt dat je van die school komt, dan van een duistere zolderkamer. Het is veel moeilijker een eigen stijl te ontwikkelen. Niemand begeleidt je en het blijft voortdurend zoeken.

Je hebt je opleiding niet helemaal beëindigd. Waarom ?
Ik heb twee jaar vrije grafiek gedaan en daarna had ik zin om schilderkunst te volgen. Door allerlei verwikkelingen kon ik echter niet naar het derde jaar overgaan. Dus moest ik mijn tweede jaar overdoen en daar had ik geen zin in. Tijdens het jaar waarin ik schilderkunst volgde was er ook geen leraar en geen model. Dus dacht ik bij mezelf : goed, ik maak dit jaar af en dan werk ik op eigen houtje. Eigenlijk heb ik daar ook niets geleerd. Het was ideaal omdat ik tijd had om te werken maar daarmee is alles gezegd.

Je zelfstandige aanpak had dan toch succes, want vrij snel werd je eerste strip gepubliceerd
Ja, daarna heb ik een strip getekend die werd gepubliceerd in *Wordt Vervolgd.* Ik heb ook twee kortverhalen gemaakt die in *Kuifje* gepubliceerd werden. Ik heb dan die twee albums uitgebracht en het tweede vond ik nog slechter dan het eerste.

Was het dan niet leuk dat Moessonregens de Stripgidsprijs kreeg ?
Ik had helemaal geen prijs verwacht. Ik dacht dat het een grap was. Ik vond mijn peil toen over het algemeen zeer laag. Wat ik voordien getekend had, was stukken beter. De dingen die ik nu teken ook.

Was die prijs dan geen aanmoediging ?
In feite was het een verschrikkelijke druk. Ik wist dat ik die prijs pas zou krijgen in december, maar dat werd al *in april* aangekondigd. Mijn uitgever wou dus dat ik mijn tweede album tegen december klaar zou hebben. Op dat ogenblik had ik er echt genoeg van, ik wou eigenlijk een half jaar stoppen met tekenen. Ik wou mijn eigen verhaal tekenen. Daarmee zat ik al jaren in mijn hoofd. Het tweede album moest op vier maanden af zijn. Aan

het eerste album hadden we anderhalf jaar gewerkt. Het was verschrikkelijk. Ik heb geen ogenblik vrij gehad en zat de hele tijd door te tekenen. Op de duur is dat dodelijk voor de inspiratie. In het begin begon ik nog vaak opnieuw, omdat ik er iets goeds van wilde maken, maar op het einde lukte dat niet meer.

Achteraf gezien leek een kater dus onvermijdelijk?
Inderdaad, ik bleef met een heel slecht gevoel. zitten. De dag dat ik de prijs in ontvangst zou nemen, kwam de vertegenwoordiger van mijn uitgever langs met tien auteursexemplaren. Ik sloeg één ervan open en ik heb het gewoon door de living gegooid. Ik wilde mijn prijs niet meer in ontvangst gaan nemen. Ik weet hoe ik het getekend heb en hoe het werd ingekleurd. Er is gewoonweg geen vergelijking mogelijk met wat het album uiteindelijk geworden is. Wat knalgeel was bij de inkleurster werd okergeel in het album. Alle frisheid was weg, de retouches waren afschuwelijk. Ik was echt ontgoocheld.

En inhoudelijk, hoe viel het mee met een scenarist te werken?
Er waren heel wat toffe momenten. Sommige scènes vond ik goed en tekende ik graag. Ik werkte eigenlijk voor het eerst met iemand samen. De man met wie ik samenwerkte is echt een toffe kerel, maar ik kan gewoonweg niet met iemand samenwerken. Ik kan niet verdragen dat iemand me zegt hoe ik bepaalde dingen moet tekenen. Ook wat het uiterlijk van de personages betreft, voelde ik mij beperkt.

Werd de samenwerking gaandeweg gemakkelijker ?
Ik heb er vooral bij het tweede album meer last mee gehad. Je begint ook dingen anders te zien. Je wilt bepaalde dingen een andere draai geven, enz. Eigenlijk komt het neer op een constante machtsstrijd. Ik vindt dat logisch, want hij zag het op een andere manier dan ik en hij wilde dat ik bepaalde dingen op een andere manier deed. Soms zag ik het helemaal niet zitten. Ik wist wat ik moest tekenen, maar ik wist niet hoe. Ik had dan gewoonweg geen inspiratie.

Stond je volledig achter het verhaal ?
Het verhaal zelf vond ik wel leuk. We hadden bijvoorbeeld Bangkok gebruikt als setting en dat amuseerde me, maar de sfeer errond heeft alles kapotgemaakt. De druk van buitenaf was heel groot. Ik werd ook voortdurend opgebeld voor interviews. Dat was op het ogenblik zelf wel heel opwindend maar het was moeilijk om aan werken toe te komen. De telefoon stond nooit stil.

VOLGENS DE ARTS IS ER NIETS MIS MET JE HART. ZODRA HIJ ZIJN DOSSIER BINNEN-GEEFT BIJ HET BESTUUR DER LUCHTVAART, MOETEN ZE JE WEER LATEN VLIEGEN!

Er volgde een verrassing : je wou plots stoppen met dat soort werk
Wel, ik had die prijs gekregen en opeens stond ik in het middelpunt van de belangstelling. Enerzijds beklaag ik mij dat niet, want anders had niemand mij gekend en werd het album niet verkocht. Maar dan krijg je allerlei reacties. Ik wilde nooit meer met een scenarioschrijver werken. Maar er waren er veel die in mij een geldbron zagen. Als zij met mij iets zouden doen, zou het wel verkopen. Toen heb ik besloten ermee op te houden. Twee weken aan een stuk hing iedereen aan de telefoon om me op andere gedachten te brengen.

Werk je nu tegen je eigen ritme?
Ja. Nu heb ik geen deadline maar ik werk heel hard en ik heb een enorme produktie. Er is niemand die mij zegt wanneer alles klaar moet zijn. Ik leg mijzelf werk op, ik zie het vorderen en er is geen druk van buitenaf.

Hoe kijk je nu terug op je debuutperiode?
Sinds de periode dat mijn eerste album uitkwam, is er in mijn leven wel één en ander veranderd. Ik leef samen met iemand die goed kan organiseren en de zaken vanuit een praktisch oogpunt bekijkt. Dat probeer ik nu ook meer te doen : analyseren wat goed is, wat verkeerd gaat en waarom. Ook uit het oogpunt van de stijl zijn er veranderingen. Ik denk dat ik meer grafisch ben gaan werken. Ik streef naar meer eenvoud en naar leesbare bladzijden en probeer ook meer sfeer te brengen in het verhaal. Er worden meer wetenswaardigheden in verwerkt, ik vertel tegen een hoger tempo. Alle goede elementen van vroeger probeer ik zo goed mogelijk uit te buiten.

DAG MAMS. IK VOEL ME WAT DEPRESSIEF, DUS IK DACHT...
AH, JIJ OOK? HIER IS HET OOK EEN MISERIE !!
JE KAN JE NIET VOORSTELLEN WELKE PROBLEMEN IK HEB! ENFIN, IK VOEL ME ER ZO ROT VAN DAT IK JE ZE WIL BESPAREN...
MOET IK ME NU BETER OF SLECHTER VOELEN?
Erika Lavee

BELOFTES! BELOFTES! DAT IS ALLES WAT IK KRIJG!
IK HEB LIEVER DAT JE ZE OOK NALEEFT!
OKEE, IK BELOOF NIKS MEER TE BELOVEN!
Erika Lavee

Vlaanderen kent weinig of geen vrouwelijke striptekenaars. Je bent tot dusver de enige die albums heeft uitgebracht. Hoe komt dat ?
Ik weet het ook niet. Dat is eigenlijk moeilijk te verklaren. Ik stel vast dat er aan Franstalige zijde veel meer vrouwen actief zijn op stripgebied, niet alleen tekenaars maar ook inkleursters en illustratrices. In Wallonië ligt het niveau veel hoger. Misschien leeft dat ginder meer dan in Vlaanderen. Het is zeker niet gemakkelijker voor Franstaligen. De Franstaligen kunnen wel nog naar Frankrijk toe. Die mogelijkheid heb je niet in Vlaanderen. Een Fransman denkt dat je niet intelligent bent als je zijn taal niet praat.

Ik veronderstel dat het voor vrouwen altijd moeilijk is ?
Ik weet niet of je het als vrouw moeilijker hebt. Dat is heel relatief. Als vrouw komt er een element bij. De hoofdredacteur zal misschien meer eisen, dingen die hij nooit van een tekenaar verwacht. En dan is het aan jou om te beslissen of je dat wilt of niet. Sommige mannen denken dat ik het makkelijker heb, omdat ik een vrouw ben.

Er wordt beweerd dat je graag technische decors tekent. Is dat zo ?
Helicopters fascineren me enorm, auto's wat minder. Als ik een auto teken is het een jeep. Dat vind ik nog leuk. Een gewone wagen interesseert mij niet. Voor mij

heeft een heli iets angstaanjagends. Ik heb ook heel wat informatie over helicopters.

Als je figuren tekent, inspireer je je dan op personen die echt bestaan ?
Nooit voor hun uiterlijk maar misschien wel voor hun karakter. Ik ga uit van foto's of teken ze zoals ik ze in gedachten zie. Ik durf niemand van mijn vrienden te nemen. Je omgeving kent die personen en bij iedere tekening zou je je afvragen of hij of zij er wel goed uitkomt. Een gezicht dat je goed kent, kan je moeilijk een ander karakter geven. Wat ik wel doe, is personen uit films pikken. Komt daarin een kerel met een voor zichzelf sprekende kop, dan zet ik het beeld stil en ik teken hem. Zo'n type kun je een ander karakter geven. Je kent hem niet persoonlijk, je weet dat hij in de film toch ook maar een rol speelt.

Je hecht blijkbaar veel belang aan je personages ?
De voorstelling van de personages is belangrijk. Ik wil ook niet altijd hetzelfde type figuren tekenen. Tijdens de zomer zit ik vaak op een terrasje. Als je dan de mensen bekijkt, krijg je veel inspiratie. Iedereen loopt op een andere manier, ieder heeft een andere lichaamsbouw, loopt anders gekleed, dat probeer ik vast te leggen. Een mens vervalt anders altijd in dezelfde types. Je gebruikt ook altijd dezelfde verhoudingen. Ik wil het levensecht maken.

Hecht je veel belang aan kleuren?
Ik wil mijn tekeningen zelf inkleuren, maar dat zal moeilijk worden. Ik ben eigenlijk een zwart-wit-tekenaar en houd geen rekening met kleuren. Ik wil dat mijn pagina heel mooi is in zwart-wit. Elke schaduw die ik teken is zwart. Hoewel een album in kleur beter verkoopt.

Waar werk je momenteel aan?
Ik ben van plan in 1997 nog een strip uit te brengen in eigen beheer. Ik heb de keuze tussen twee thema's en ik weet niet waarmee ik eerst zal beginnen. Ofwel breng ik een verhaal dat opgebouwd en verteld is als Ice Bound. In dat geval wordt de titel *Nan Madol* (dat is de naam van een ruine op een eiland in de Stille Oceaan -red.). Zoniet wordt het een complete tegenpool. Ik heb ooit voor *Wordt Vervolgd* een kortverhaal geschreven, met name *Spinrag.* Het is een verhaal vol actie dat ik tegen een hoog tempo vertel. Het publiek heeft daar destijds positief op gereageerd. In *City Ville* wil ik een gelijkaardig verhaal vertellen over een tweelingstad. Het wordt een gewelddadig verhaal met veel prentjes per bladzijde. Je krijgt nauwelijks tijd om te ademen.

Bedankt voor het gesprek. We wensen je veel succes voor de komende tien jaar.

Alle afbeeldingen : © Erika Raven

*Afbeelding : **exclusief!***
Een onuitgegeven tekening ter gelegenheid van de twintigste huwelijksverjaardag van Willem Gay en Jeannine Huysmans op 14/08/95. (Trouwen! Wat onze medewerkers al niet doen om ons unieke illustraties te bezorgen... -red.)

TWINTIG JAAR GETROUWD !!
DAT IS VRIJ UNIEK, HOOR !
EEN HUWELIJK BETEKENT NIET VEEL MEER TEGENWOORDIG. JE ZOU EENS MOETEN WETEN HOEVEEL PARTNERS SOMMIGEN VERSLIJTEN !
... IK VOEL ME PLOTS HOPELOOS OUDERWETS !
VOOR WILLEM & JEANNINE
Erika Raven

Waar blijven de vrouwen?

Het is opvallend dat er in België aan Franstalige zijde veel meer striptekenaressen zijn dan in Vlaanderen. Dat is niet alleen toe te schrijven aan het feit dat het beeldverhaal van meet af aan veeleer Franstalig domein was, maar ook aan het bestaan van een specifieke opleiding striptekenen aan het Institut Saint-Luc in Brussel. Daar werden in de jaren '70 mensen opgeleid die een duidelijk beeld kregen van "de goede strip" en die vooral in de jaren tachtig en negentig actief zouden worden. We noemen enkele namen. Dominique David tekent voor Robbedoes *Jimmy Boy*, Chantal De Spiegeleer tekent *Mirabelle*, waarvan enkele platen verschenen in Stripschrift, maar haar belangrijkste reeks is toch *Madilla Bay*, een reeks die handelt over mode en kunst. Séraphine Claeys tekent de schitte-rende reeks *Hybrides* (geen albums in het Nederlands). Cecile Schmitz bracht een grafisch sterk werk, *De man van Molokaï*, over werk en leven van Pater Damiaan.

En hoe zit het in Vlaanderen? Waarom zijn er hier zo weinig vrouwelijke tekenaars? Op deze vraag is niet meteen een pasklaar antwoord te formuleren. Is de Franse geest met zijn traditie van woordspelingen en humor vlotter? Het zou een reden kunnen zijn, maar waarom maken de mannen het dan wel? Ligt het aan het feit dat Vlaanderen zijn tekenaars weinig of geen mogelijkheden biedt? In een ver grijs verleden waren er wel al striptekenaressen. Hoewel hun bijdrage meestal eenmalig was en geen grote bekendheid genoot, opende ze toch de weg voor de volgende generatie. Annie van Avermaat tekende vanaf 1953 *De Zwarte Pijl* in de Volksmacht. Ze publiceerde eveneens in Zonneland en Patsjoepelke. Carrie Anne tekende in de jaren 1968-1969 twee albums voor de verdwenen uitgeverij Sinfra (*Ridder Geert grijpt in, Geert vogelvrij*). Lieve Zeghers tekende voor Kredietbank in de tachtiger jaren het album *Kas en Bas, Cijnsele wint het pleit*.

Deze lange inleiding brengt me tot de werkelijke reden van dit artikel. Onlangs zag ik de strips van Erika Raven ondergebracht in de categorie "vernieuwend en beginnend talent". Dat is een misverstand, beste stripwinkelier, want Erika is tot nog toe de enige dame die *acht* stripalbums heeft afgeleverd! Hier volgt het verhaal. Na haar kunstopleiding ontmoet Erika Raven (ps. Erika De Ceukelaire, °8/4/1963) op een bijeenkomst van de Stripgilde scenarist Marcel Rouffa en uit hun samenwerking ontstaat *Moessonregen*. Ze werken er een vol jaar aan en dit eerste album sleept prompt de Stripgidsprijs in de wacht (nu de Bronzen Adhemar -red.), die om de twee jaar uitgereikt wordt aan een tekenaar die bijzonder verdienstelijk werk heeft geleverd. Wanneer ze in april 1987 verneemt dat ze de prijs gewonnen heeft, komt er druk van de uitgever om snel het volgende album klaar te stomen, zodat De Stad der Engelen tegen een razend tempo getekend wordt. De druk en het gejakker worden voor haar een breekpunt. Ze besluit er een tijd mee op te houden en in het vervolg tegen haar eigen tempo te werken, zonder scenarist. Ze wijst de voorstellen van scenaristen -die sinds haar succes toestromen- van de hand en begint aan een eigen verhaal dat zich afspeelt in Borneo. Ondertussen werkt ze ook deeltijds, omdat ze nooit om financiële redenen verplicht wil zijn één of andere opdracht te aanvaarden waar ze niets voor voelt. In 1993 is ze terug bij af. Uitgever De Gulden Engel, zelf nog in de kinderschoenen, mikt te hoog met zijn stripuitgaven en gaat failliet. Erika's tekenwerk wordt bij andere uitgevers niet aanvaard en mooie beloften worden nooit nagekomen. Drie factoren spelen in haar nadeel: ze heeft bijna geen voorpublicatie, er is weinig vrouwelijk strippubliek en ten derde is ze nogal een koppig persoontje dat weinig of geen toegevingen doet aan uitgevers. Toch geeft ze niet op. *Zimbabwe* en *Ripley 1986-1993* verkochten -in eigen beheer- met wisselend succes. Door een samenwerking met stripwinkels Tistjen Dop en de Galliër verschenen *Icebound* en Ripley 1, *Kota Base*. In 1996 gaat Erika weer in eigen beheer uitgeven. Meteen verschijnt het vervolg van Ripley, *Ketangau River*, en ook de wekelijkse stroken uit het damesblad Libelle, gebundeld in het boekje *Erika elke week in Libelle*. Wat Erika's tekenwerk betreft : ze tekent mooie figuren, mannen en vrouwen, in dunne -iele- breekbare lijntjes. De mannen komen er niet steeds goed van af. Erika ver-loochent haar vrouwzijn niet, ze tekent voor een vrou-welijk publiek. De mannen in haar verhalen worden ontkleed tot op de blote bast. De stoere bink wordt herleid tot zijn ware proportie, geen macho maar een man met zijn angsten en complexen. Erika Raven tekent haar verhalen met gevoel. Helikopters zijn haar grote passie, in ieder verhaal scheert er wel ééntje over je hoofd. Haar heldin Ripley is dan ook niet voor niets pilote. Erika durft experimenteren met verhaallijn en tekeningen. Hierdoor duiken af en toe foutjes op, doch haar oog voor details maakt veel goed. Opvallend is dat ze tekent in een realistische stijl, de meeste Vlaamse tekenaars hanteren immers de ronde humoristische tekenpen. De meeste van haar uitgaven zijn ook uitgevoerd in zwart-wit, wat het tekenwerk nog extra accentueert. Zoals je ziet maakt deze dame het zichzelf niet al te gemakkelijk, maar ze verdient het om opgenomen te worden in de galerij der grote Vlaamse striptekenaars.

Willem Gay.

Bibliografisch overzicht

De schelpen van de dood Kuifje jaarg. 40 nr 30 (1985).
Lotus Kuifje jaarg. 41 nr 11 (1986).
The Fall ZozoLala 29, sep-okt 1986. (3 pagina's tellend verhaal, pagina 1+3 van Bert Van Der Mey, pagina 2 van Erika Raven).
The parachute (Erika Raven, Siebe, Van Der Mey), in Wordt vervolgd nr. 75, juli- augustus 1987.

Albums

Thomas Rindt 1 *Moessonregen*, sc. Marcel Rouffa, Den Gulden Engel (1987)
Thomas Rindt 2 *De stad der engelen*, sc. Marcel Rouffa, Den Gulden Engel (1988).
Zimbabwe in kartonnen doos met opdruk (1992). Er is ook een oplage van 24 boeken, gen. en ges., met originele plaat. (in eigen beheer).
Ripley 1986 - 1993 drie kortverhalen (*Lotus*, *Lena* en *Conversations*, een verhaal als nieuwjaarswens 1990). Bestaat ook als klein boekje geschonken aan kennissen en verwanten (in eigen beheer).
Icebound (i.s.m. stripwinkels Tistjen Dop en De Galliër),(1994).
Ripley 1 : *Kota Base* (i.s.m. beide winkels),(1995).
Ripley 2 : *Ketangau River* (Uitgave Studio Raven), (1996).
Elke week in Libelle : Erika (Studio Raven).

Deel III Bravo! na de bevrijding

Nieuwe reeks, nieuw bestuur maar dezelfde strips...
Het bevrijdingsnummer van Bravo! verschijnt op 14 juni 1945. De enige bedoeling is het blad terug te lanceren onder de noemer *"nieuwe reeks"* met de nadruk op een nieuwe directie. De vlaggen van de geallieerden sieren de cover en de figuren vallen elkaar al wenend van vreugde in de armen. Enkel *Bobby Dazzler* herinnert aan een stripverleden. Maar ja, ook in België is de bevrijding het begin van een troebele periode : iedereen trekt de eer en de vaderlandsliefde van zijn buren in twijfel. Vanaf nummer twee valt alles terug in de oude plooi : strips en vervolgverhalen lopen gewoon door waar ze negen maanden daarvoor onderbroken werden; dezelfde tekenaars werken voort, vrij van enig oorlogsverleden. Ook *Felix, de kat* en *Pietje de zwerver* zijn terug van de partij.

Het blad wordt vooral gekenmerkt door humoristische strips van goede kwaliteit maar het lijdt toch onder de afwezigheid van realistisch werk. Vermeldenswaard in deze periode zijn *Reinaart de vos* door Val (Valentin), *De familie kikkerman* (de eerste strip van Jean Dratz) en de terugkeer van Vandersteen met *Lancelot.* Bravo! kent moeilijke momenten, niettegenstaande de voorbije gouden jaren.

Toch nog naoorlogse vernieuwing.
Met het begin van de tiende jaargang komt er verandering : nieuwe titelband, 12 pagina's in plaats van acht en de terugkeer van *Stormer Gordon*, gesigneerd Alex Raymond maar getekend door Austin Briggs. Ook *Jungle Jim* heeft niet meer dezelfde uitstraling. Gordon valt nog altijd de eer van de cover te beurt, maar Jim moet de Duitsers trotseren in een monochrome jungle binnen in het blad.

Begin 1946 biedt Bravo een aanlokkelijke inhoud : Knerr, Vandersteen, Sirius, Dratz, Reding, Jacobs, Rali, Laudy, Valentin, Briggs... Qua nieuwe reeksen noteren we *De lotgevallen van Cowboy Slim*, ongesigneerd waarschijnlijk van de hand van Valentin, *De verbluffende ontdekkingen van professor Pikrik* door Segar (de creator van Popeye) en *De avonturen van Captain Hardell* door Rali.

Jacobs vertrekt, Martin komt er aan.
Jacobs levert nog altijd illustratiewerk maar op 19 september verschijnt zijn laatste tekening in Bravo!
Een week later, op 26 september 1946, verschijnt het eerste nummer van het nieuwe weekblad Kuifje...
Jacobs afscheid betekent een verlies dat Bravo niet zal kunnen vervangen. Ondertussen was het blad van 12 naar 14 pagina's overgegaan, een ongewoon aantal voor een tijdschrift. Deze twee extra paginas staan op een los blad, "Bulletin van de Bravo club" getiteld, met de correspondentie tussen de lezers en de redactie.

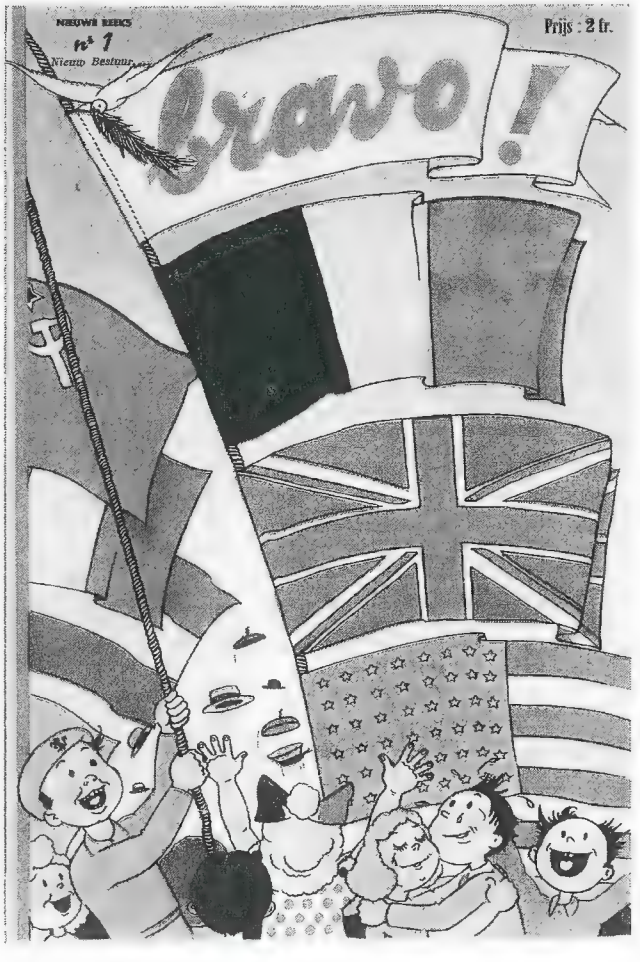

Het bevrijdingsnummer

Eens Jacobs vertrokken, lijken de andere reeksen te verstikken. Laudy heeft zijn stijl vereenvoudigd en hij gaat minder de poëtische toer op... hij werkt ondertussen ook voor Kuifje. Op blz 13 van nr 37 staat een ogenschijnlijk onbelangrijk stripje : *Mijnheer Bartje*. Jacques Martin levert hiermee zijn eerste bijdrage aan Bravo onder het pseudoniem Marleb.

Opnieuw meer realisme.

De stripadaptatie van een roman van Stanislas-André Steeman, *Hier, Mr Wens. De vijand zonder aangezicht* door Rali, kan de lezers nog bekoren. Maar hetzelfde kan moeilijk gezegd worden van de adaptaties van *Duizend en één nacht* en *Reinhart de stoutmoedige*, twee strips met tekst onder de prentjes en fel verouderd. Laudy verandert van stijl en van held met *Gust, de vrijbuiter* en Martin breng *Lamar, de onzichtbare man*, zwaar geïnspireerd door Flash Gordon. *King van de bereden politie* galoppeert onder de tekenpen van Jim Gary. Met deze elfde jaargang is de realistische kwaliteitsstrip terug van de partij. Op humorvlak is er de komst van Rob-Vel met Toto : *Het schip met de 4 kapiteins*. De gagstrip *Bunky* wordt door Opera Mundi geleverd, het gaat om een Amerikaanse strip uit de jaren dertig.

Cuvelier en Martin.

Een pagina-grote tekening van *Tom Colby* siert de cover van het eerste nummer van de twaalfde jaargang. Alhoewel gesigneerd met Sigto, is het de debuutstrip van Paul Cuvelier, getekend in 1945 naar een scenario van Olav, pseudoniem van Hergé en Jacobs. Er begint ook een nieuwe reeks van Marleb, *Het teken van de Naja*, het vervolg op *Het geheim van de calumet*, een verhaal dat rechtsreeks in album verschenen was tijdens de eindejaarsfeesten van 1947 (een reclame verscheen in nr 42 van 16/10/1947). Dit album is het enige wat Bravo! ooit heeft uitgegeven, de verkoopprijs bedroeg 70 Fr.

Met Tenas en Rali naar de ondergang.

De Belgische en Franse auteurs beginnen stilaan het leeuweaandeel van het blad voor hun rekening te nemen : Rob-Vel, J. Eddy en Tenas vervoegen de equipe. Deze bewuste keuze van de directie lijkt a priori interessant en ze zal enkele maanden duren maar ze is het begin van een traag proces dat zal leiden tot de zelfvernietiging van het blad. De typische stijl van Rali en Tenas laat te weinig ruimte voor de persoonlijkheid van de andere auteurs. Het duo vult immers een groot deel van het blad, met *Phill Blue-Eyes*, *Mr Wens*, *Kapitein Hardell*, *Ivanhoë*, *Cypriaan Bravo*... Wanneer de jonge en beloftevolle scenarist A.P. Duchâteau zich bij hen aansluit, gaat dit triumviraat de toekomst van het blad bepalen. Na de creatie van het weekblad Kuifje, met het vertrek van Jacobs, kan deze machtsgreep door Tenas-Rali-Duchateau beschouwd worden als de tweede klap, die de doodstrijd van Bravo inluidt. Noch Rob-Vel met zijn gedateerde Toto, noch Martin, noch Cuvelier, noch de nieuwkomers Claude-Henri en Alain Saint-Ogan met een aflevering van *Zig en Puk* (oorspronkelijk verschenen als *Zig et Puce* in het Franse blad "Zoro"), hebben voldoende te bieden om het blad te dragen zoals hun voorgangers.

DE VERBLUFFENDE ONTDEKKINGEN VAN PROFESSOR PIKRIK
REGISTERED U.S. PATENT OFFICE
WAT IS ER NU WEER MET DE LAMP VAN ALCIDIA ?
GELUKKIG KEN IK AL DIE WERKJES ! IN EEN OOGWENK BRENG IK DAT IN ORDE !
Werktuigen
DE LAMP IS NIET GEBROKEN.
DE DRAAD IS OKEE.
DE STROOM GAAT ER DOOR.
De stop in de muur O.K.
EN NU MOET DIE LAMP BRANDEN !
WEL ! DAT BRANDT VERDUIVELD NOG NIET !
ALCIDIUS, GE MOET OP DEZE KNOP DUWEN !
SNAP
PLOP !
Copyright Opera Mundi
I-S-47

Een minder bekende strip van Segar

Midden 1948 zijn enkel de avonturen van *Eksteroog* interessant te noemen, alhoewel men moeilijk van enige originaliteit kan spreken. Hij lijkt te veel op een Indiaanse neef van Kuifje. De terugkeer van Calvo met *Cri-Cri kamermuis* en de komst van Trubert met *Ridder Lente* -allebei strips uit de stal van Marijac- zullen het tij niet doen keren. Jean Dratz krabbelt af en toe nog een passieloze tekening, terwijl het duivelse duo Rali-Tenas zichzelf beconcurreert in het wisselen van stijl en het verzinnen van pseudoniemen als John Lord, Bourget, enz...

1950-1951: een nieuwe maar hopeloze formule.

De cover van het eerste nummer van 1950 knalt als vuurwerk: Marleb is terug met *Eksteroog te New York*, Oulié brengt *Robijn, de onverschrokkene* en... Tenas en Rali publiceren *De avonturen van Lagardere*.

Bravo 1950, nieuwe formule, 20 pagina's, waarvan twee derde redactioneel, bevat enkele boeiende strips, het merendeel van Franse origine : *Zeeschuimer tegen zijn wil* van Cazanave, gevolgd door *Het geheim van kapitein Wake* en *De zonderlinge markies* van Carrepont, strips van Trubert en Mouminoux. en *Kapitein Marvel Jr.* door Uderzo, Mits een goede omkadering had dit de redding kunnen betekenen, maar die was er spijtig genoeg niet. Het meest prestigieuze Belgische stripblad van tijdens de bezetting zakt weg in heterogeniteit alvorens definitief te verdwijnen.

Door het verlies van haar topauteurs, heeft Bravo het dynamisme en modernisme van Robbedoes, Kuifje, Heroic of Wrill niet kunnen evenaren in deze gouden jaren van de Belgische strip.

Bronvermelding

Dit artikel verscheen oorspronkelijk in "Le collectionneur de BD" nummer 49. De auteurs, Dany Evrard en Michel Roland, hebben mij welwillend de toelating gegeven om het te vertalen, te bewerken en uit te breiden tot een "Vlaamse" versie.

Jean Smits.

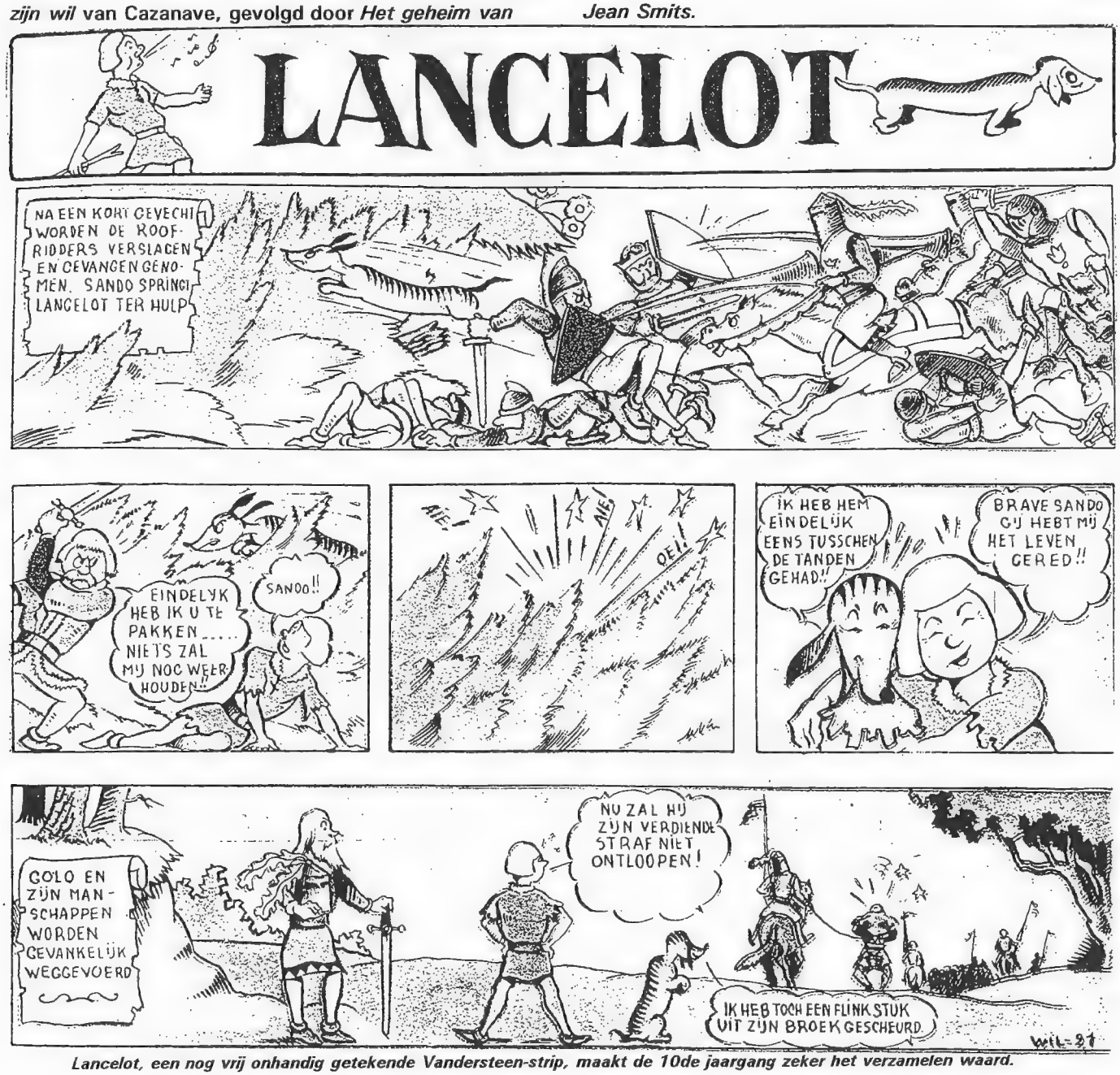
LANCELOT
NA EEN KORT GEVECHT WORDEN DE ROOFRIDDERS VERSLAGEN EN GEVANGEN GENOMEN. SANDO SPRINGT LANCELOT TER HULP
EINDELIJK HEB IK U TE PAKKEN..... NIETS ZAL MIJ NOG WEER HOUDEN!!
SANDO!!
AIE!
AIE!
OEI!
IK HEB HEM EINDELIJK EENS TUSSCHEN DE TANDEN GEHAD!!
BRAVE SANDO GIJ HEBT MIJ HET LEVEN GERED!!
GOLO EN ZIJN MANSCHAPPEN WORDEN GEVANKELIJK WEGGEVOERD
NU ZAL HIJ ZIJN VERDIENDE STRAF NIET ONTLOOPEN!
IK HEB TOCH EEN FLINK STUK UIT ZIJN BROEK GESCHEURD
Wil-21

Lancelot, een nog vrij onhandig getekende Vandersteen-strip, maakt de 10de jaargang zeker het verzamelen waard.

De belangrijkste Frans- Belgische strips

Calvo
Tom-Mix
in : 5e jg 16->25 (onvoltooid)
Cri-Cri
in : 13e jg 3 -> 14e jg 13

Cazanave
Zeeschuimer tegen zijn wil
in : 14e jg 15 -> 30
Het geheim van kapitein Wake
in : 14e jg 31 -> 46
De zonderlinge markies van Carrepont
in : 14e jg 47 -> 15e jg 10

Laudy
De avonturen van Bimmelabom en zijn zus Bibaboe
in : 8e jg 9-> 30 ; 9e jg 2-> 20
Bimmelabom en zijn zus Bibaboe met verlof
in : Vakantienummer
De nieuwe avonturen van Bimmelabom en (...) Bibaboe
in : 9e jg 21 -> 10e jg 50
Gust, de vrijbuiter
in : 10e jg 51 -> 12e jg 4

Marco (ps. Sirius)
De avonturen van Ploem
in:6e jg 48 -> 8e jg 3
9e jg 2 -> 10e jg 11

Marleb (ps. Jacques Martin)
Mijnheer Bartje
in : 10e jg 37 -> 42 ;
11e jg 8,12,14,17,19,22 ->24,26,29,52
12e jg 1,2,3,30,31,49
13e jg 43,44,45,48,49,51,52
Lamar, de onzichtbare man
in : 11e jg 9 ->34

(vervolg Marleb)
Eksteroog, Het teken van de Naja
in : 12e jg 1 -> 13e jg 11
Eksteroog te New York
in : 14e jg 1 -> 30

Mouminoux
Billy Batam
in : 15e jg 11 -> 16 (onvoltooid)

Rob-Vel
Toto, Het schip met de 4 kapiteins
in : 11e jg 48 -> 12e jg 23
Toto in Mexico
in : 12e jg 24 -> 51
De man met de handschoen
in : 12e jg 52 -> 13e jg 5
Mic en Mac
in : 13e jg 6 -> 12

Saint-Ogan
Zig en Puk
in : 12e jg 38 -> 14e jg 14

Sigto (ps. Paul Cuvelier)
Tom Colby, Het geheim van de canyon
in : 12e jg 1 -> 33

Trubert
Ridder Lente
in : 13e jg 5 -> 14e jg 15
Daver en Duim 1
in : 14e jg 31 -> 15e jg 2
Daver en Duim 2
in : 15e jg 6 - 16 (onvoltooid)

Uderzo
Kapitein Marvel Jr. in : 14e jg 16 -> 41

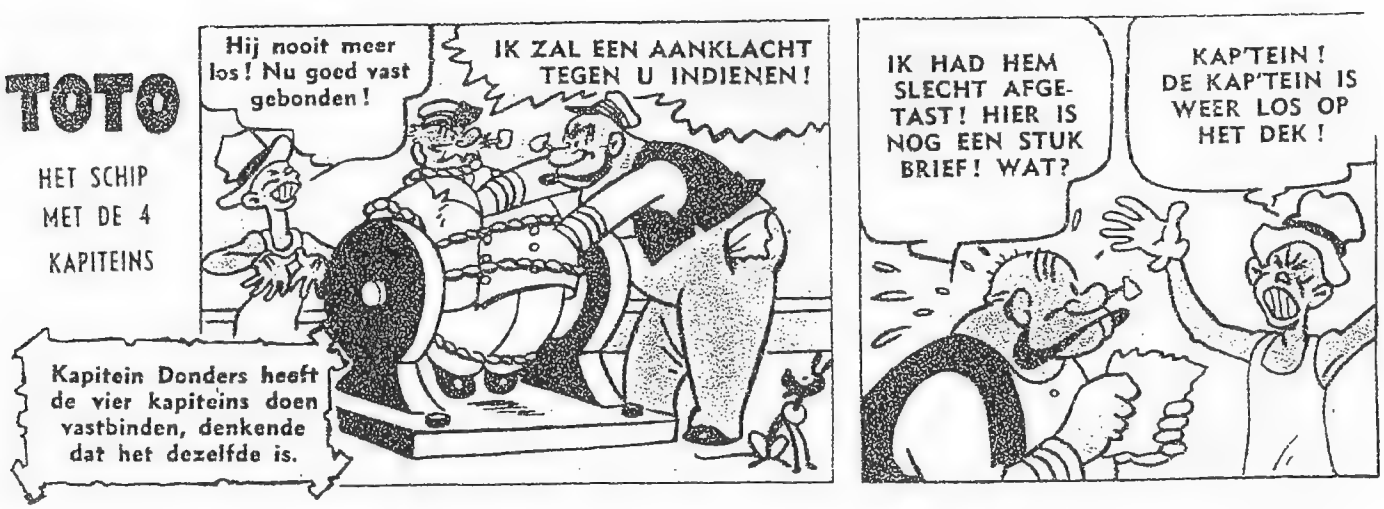
TOTO
HET SCHIP MET DE 4 KAPITEINS
Hij nooit meer los! Nu goed vast gebonden!
IK ZAL EEN AANKLACHT TEGEN U INDIENEN!
Kapitein Donders heeft de vier kapiteins doen vastbinden, denkende dat het dezelfde is.
IK HAD HEM SLECHT AFGE-TAST! HIER IS NOG EEN STUK BRIEF! WAT?
KAP'TEIN! DE KAP'TEIN IS WEER LOS OP HET DEK!

Na de oorlog verschijnen opnieuw strips van Fransman Rob-Vel in België, dit keer in Bravo. Zijn held Spirou/Robbedoes is ondertussen immers met succes overgenomen door Jijé en Franquin in het gelijknamige weekblad.

EEN NIEUWE REEKS

" PLEZANTE VERHALEN "

In deze nieuwe reeks stripverhalen zullen oude en veelal vergeten verhalen van voornamelijk Vlaamse auteurs hun eerste albumpublicatie krijgen. Er zal vooral gewerkt worden met kleine oplagen van 350 tot 500 exemplaren en aan de betaalbare prijs van 400 en 600 Bf. Het worden dus geen luxe-uitgaven maar 'gewone' boeken waarbij de sfeer en de uitstraling van de oude uitgaven zoveel mogelijk zal benaderd worden door ze uit te geven in slappe kaft, met nietjes en door het formaat van de vorige albums of van de tijdschriftpublicatie te behouden.

Reeds verschenen in deze reeks

PLEZANTE VERHALEN

1. **JIM LONT Cel 2346 (Erik / Ivan)**
2. **DE BLAUWE WOLK (Buth)**

---------- IN VOORBEREIDING ----------

3. **KLAVERVIER, Avontuur op de evenaar +2 Oom Wim Verhalen (Karel Verschuere)**

Onze nieuwste uitgave : "De Blauwe Wolk , De wereldramp van 6491" werd in 1946 getekend door Leo de Budt voor het weekblad 'Taptoe' waarin het verscheen vanaf 7 april 1946. Rond deze periode verscheen het weekblad op groot formaat en om geen afbreuk te doen aan de tekeningen werd er voor gekozen hetzelfde formaat aan te houden, nl. 35 X 25 cm. Verkrijgbaar aan 600 BF. bij ondergetekende in de winkel en op de stripbeurzen waar de Reclamestripclub of uitg. BONTE een stand heeft.

BONTE

Tweedehands strips, boeken, LP's, CD's.
Heidelbergstraat 5, 8200 St. Michiels Brugge
Open 13 - 19 u. Gesloten zon- en maandag
tel. 050/39.29.81 (13-19 u.)
tel. 050/39.04.85 (na 19u.)

STRIPWINKEL

ALEX

GITSCHOTELLEI 88
2600 BERCHEM
Tel : 03/236.25.40
Open: ma-do 12u-18u
vrijdag 12u-19u
zat. 10u-18u

* Grote keuze in 2e hands, 1e drukken en uitverkochte strips aan betaalbare prijzen (Ja, zelfs in Antwerpen!)
* **-20%** korting met onze klantenkaart op nieuwe strips en luxe-edities.
* Vanaf juni gaan wij regelmatig signeerakties organiseren (verdere informatie volgt).
* Exclusief bij ons verkrijgbaar: luxe-editie Carmen Mc Callum, genummerd en gesigneerd met prent, voor slechts 1.250Bfr.

STRIPSPECIAALZAAK

HET BESLOTEN LAND

Parijsstraat 16
3000 Leuven

MilkyWay

Stripfestival Middelkerke
2/8 tot 17/8/1997

3 luxe edities van Nero
50 ex., 75 ex., 250 ex.

Speciale luxe editie van Bakelandt: 295 fr.

Info: 059/ 30 52 66

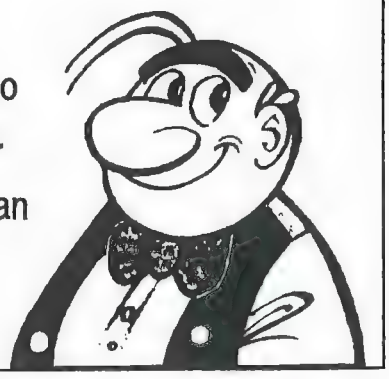

OPENINGSUREN :

WEEKDAGEN:
VAN 17.00 TOT 20.00 H
VRIJDAG :
VAN 15.00 TOT 20.00 H
ZATERDAG :
VAN 10.30 TOT 19.00 H
ZONDAG :
VAN 10.30 TOT
13.00 H
OP 50 M. VAN
HET STATION

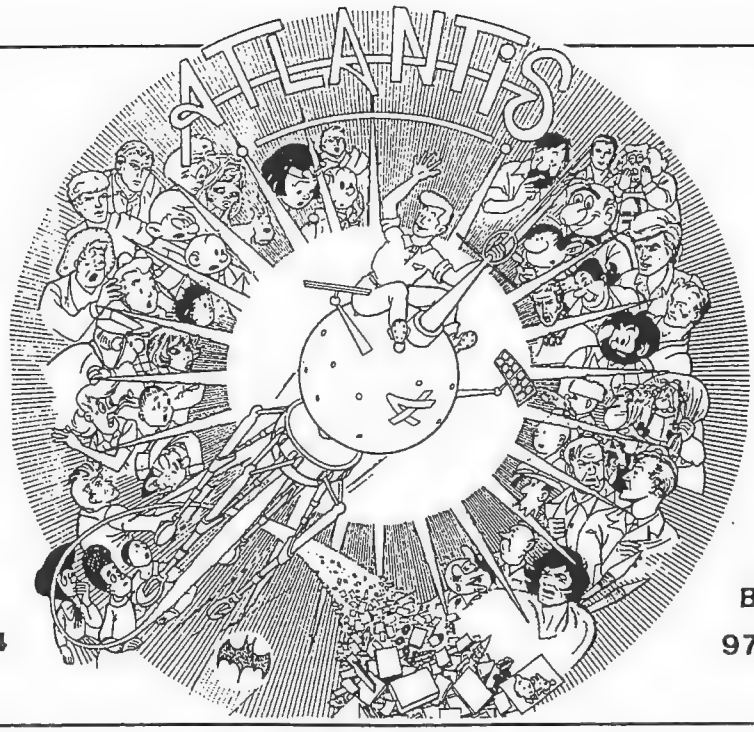

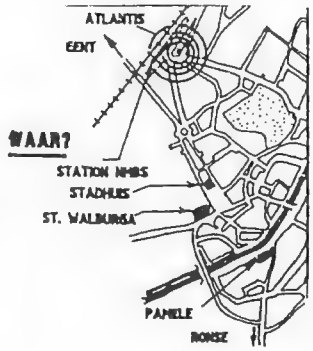

FAX/TEL. 055/31.81.74

BROEKSTRAAT 2
9700 OUDENAARDE

STRIPWINKEL

GOBELIJN

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86

OPEN VAN MAANDAGOCHTEND TOT ZATERDAGAVOND
VAN 10 TOT 18 UUR

STRIPWINKEL

HET „B"-GEVAAR

ERIK DENEYER

Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

BOEKEN - STRIPS
CD - VIDEOFILMS
INKOOP - VERKOOP
STRIPANTIQUARIAAT

WOEFKE

ANTWERPSESTRAAT 185
2640 MORTSEL (ANTWERPEN)
Open : van 9 tot 18 uur
Donderdag gesloten

Reclamestrips inzicht !!

Nieuws vanuit uit het hoofdkwartier van de Reclame-stripclub aan de Westkust, waar visser-voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt. Heelwat strips uit dit artikel zijn op ruilbasis verkrijgbaar. Neem contact op met de Reclamestripclub! Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke. Tel. 058/51.23.02 (NI:) 003258512302

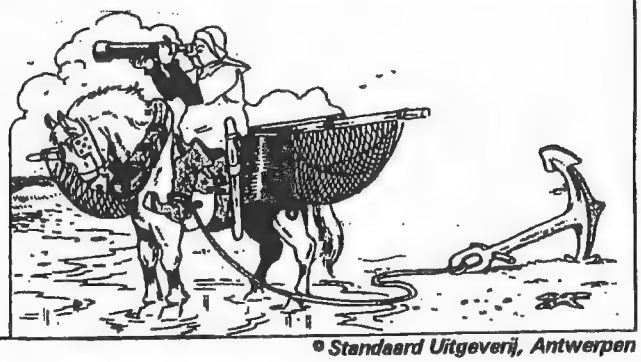

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Smurfenalbum van Nutricia

In november startte Nutricia met een smurfenaktie. Wie 4 streepjescode knipt uit de literpakken en deze met 5 postzegels van 17Bfr. opstuurt krijgt een exclusief Smurfenalbum. Fristi met 6 rode of gele vruchten, Cécémel Sporting en cécémel de enige echte zijn de produkten die gebruikt worden. De aktie liep tot 31/01/1997.

Annie en Peter 'De Coffeanen'

Deze ons wel bekende infostrip, een echte reclamestrip van Bruynooghe's koffie, bestaat ook in Nederland, maar dan in de Douwe Egberts versie. Tientallen albums aanschouwden we al, en groot was onze verwondering toen we tussen een vijftal ex. in stripwinkel Sloeberke in Kortrijk een exemplaar aantroffen waarvan de voorkaft duidelijk een veel donkere kleur meekreeg. Het betreft hier een misdruk, maar wat ons betreft, we vinden deze veel mooier dan de normale. Duidelijk is dat met deze berichtgeving de liefhebbers van tekenaar Jean-Pol ook op zoek gaan naar deze zeldzame druk en concurrentie zullen ondervinden van de reclamestripverzamelaars. Hoe is het album te herkennen? Onze tip : De regenjassen van Annie en Peter zijn geel-groen van kleur inplaats van gewoon geel. De bladeren van de boom zijn donkergroen in plaats van lichtgroen. Wat vooral opvalt is dat de titelbalk "De Coffeanen", die normaal lichtbruin is, bij deze zeldzame uitgave een andere kleur geel heeft ... nou ja, op het sekretariaat kun je hem komen bewonderen. !

Santei Tich ! - 't joer van 't Bee

Deze hc. van tekenaar Lous Michel Carpentier en senarist Raoul Cauvin is weer zo'n bierboek in 't Brussels. Paul Van Krieken verleende daarvoor zijn medewerking. Deze uitgave van Topgama Editions is voorzien van een 54-tal afbeeldingen in de vorm van bierkaarten op de binnenbladzijden. De prijs van het album bedraagt 295 frank. Volgens de info zou dit ook gaan verschijnen in 't Frans, Luiks, Luxemburgs en Binchois (de taal van Binche, kan ik niet vertalen), en zelfs in het Québécois zo te lezen. Onze vraag? Zou dit album écht in al deze talen zijn verschenen?

Citroen van Ijzer

Het Franse bedrijf Citroën is zeer gegeerd in het wereldje van de strip. Eerder werd er over de wagens van Citroën al een apart stripalbum op de markt gebracht. Dit oudere album bracht trouwens verwarring te weeg bij de verzamelaars die hoorden dat er een nieuw Citroën-album op de markt gebracht werd. Het nieuwe album heeft als titel *Een passie voor uitdagingen* en is het eerste deel uit de serie *De auto van het avontuur* van de ook al nieuwe uitgever Ijzer. Het album is van de hand van Rene Follet en J.C. de la Royere en behandeld de geschiedenis van het automerk Citroen. We schrijven dus Citroen zonder ¨ , zoals citroen, want het is oorspronkelijk een Nederlandse naam. Het tweede deel, dat de na-oorlogse geschiedenis zou behandelen, verschijnt in 1998, dus dat word even geduld oefenen. De hc. heeft een oplage van 100.000 ex., waarvan de helft in het Nederlands en de rest in de Franse taal. Het Belgische Centrum van het Beeldverhaal werkte er aan mee. In de winkel zou het album 375 Bfr (ongeveer 20 gulden) kosten, doch we vonden het al in november in Stripwinkel De Striep in Brugge voor 300 Frank ! Wie 300 fr. nog te veel vindt, kunnen we een tip geven. Als je klant bent krijg je hem gratis bij je Citroën-dealer, werd ons verteld.

De avonturen van Dean, Gene, Evelyn

In deze reeks van Wonderland Half Vier Productions verschenen reeds twee albums, onlangs *De trip naar Berlijn* met bijgevoegde CD. *De trip naar Roskilde*, het eerste album, werd als volgt aangeprezen : "Gaat vlotter binnen op muziek van Wien of the Butthole Surfers, met een vette pizza, een krat zwaar abdijbier, uw schaarsgeklede partner binnen handbereik". Dit album verscheen op 500 genummerde exemplaren en bij de 30 hc. werd telkens een originele " Met Koffie en Soep " handgekleurde prent van JINX gevoegd. De softcover bevat een pagina advertentie over JINX zelf, waarin verteld wordt dat op eenvoudig verzoek op elke dag van de week, uitgezonderd de zondag, de strip gesigneerd word bij Stripwinkel Wonderland in Hasselt. Ons commentaar : ons speurdersteam verdenkt de tekenaar ervan dat hij werkzaam is in deze stripwinkel.

De Poweet op de Reddelberg

Steven Wilsens tekende dit album in 1982, het werd uitgebracht door Standaard Uitgeverij. Dit album hebben we onder de loep genomen. Er word niet vermeld waarom het verscheen en er is ook geen info over de tekenaar aanwezig. Voor zover we kunnen

raden, aan de hand van het stripverhaal zelf, is het verschenen naar aanleiding van 750 jaar Hasselt. De strip vermeldt : "Met de medewerking van... Van Veldeke, Lange man, Demerman, Borrelman, 't Sweent, Pater Valentinus, Kwinten & Henno". De Hasselaren zelf lezen in dit album een stuk stadsgeschiedenis over volkse stadsfiguren, hun witte jenever, reuzen en nog veel meer...

Uit het kader

Een avontuur van Julien en Clarisse uit 1992, van Conservart edities uit Brussel. Als we het tekenwerk bekijken, is dit zo te zien vroeg computerwerk. Jean Clé werd bij het verwezenlijken van dit album bijgestaan door Chan Geeroms voor het tekenwerk en Michel Massant voor de tekst. De strip is opgedragen aan kinderen zonder ouders. Dit in hoofdzaak didactisch werk is bestemd voor kinderen in de hoop hen op een eenvoudige manier in kontakt te brengen met kunst, musea en aanverwanten. Het is gebaseerd op het gebruik van foto's in het stripverhaal en op het aanleren via herhaling van de beelden. Het stripalbum dat wij vonden, vermeldt dat het geschonken werd door de firma Conevart aan de pediatrie in het kader van de actie " Het kind in het ziekenhuis ", die werd gevoerd door de stichting Jacques Brel. Het album werd ter bestemming gebracht door de firma ALL BUSINESS EXPRESS.

Voor Jou Sandra

Uitgave van Mouvement du nid (Het Nestje VZW) over prostitutie, van tekenaar Derib. Deze strip werd ook getoond in het tv-journaal. Prinses Paola kreeg de luxe-uitgave (bij haar bezoek aan de vereniging) als geschenk en dit werd haar overhandigd in een prachtig foedraal. In de stripwinkel kost de hc. 495Bfr, via de vereniging 600Bfr bij verzending, en de luxe kost 3.000 Bfr.

Snoesje in gevaar

Van dit klassiek album vonden we een eerste druk uit 1968, een uitgave van Dupuis, met aangebrachte sticker " Een Oxy geschenk voor uw kerstvakantie " en binnen een opdruk, met een stempel, " Gratis aangeboden door Oxy , mag niet verkocht worden ". Zoals bekend gelden volgens de regels van de club dergelijke strips met stickers of stempels niet als echte reclamestrips, maar het is toch een mooi curiosum.

NIEUWS UIT NEDERLAND

Het speurdersteam contra het Suske en Wiske weekblad

Speurder Michiel berichtte ons dat nr. 38 van 14/09/94 in de leesportefeuille-versie op pagina 30 een Biebel strip bevat, dit in tegenstelling tot de Nederlandse/Belgische losse verkoop -versie, die op pag. 30 het volgende vermeld : "Volgende week : Suske en Wiske Weekblad bestaat 1 jaar ". Met deze vondst zijn er nu 2 versie's bekend.

Reclame*nieuwigheden*

*In deze nieuwe rubriek willen we snel informatie brengen over pas verschenen reclamespul, voor wie er onmiddellijk achteraan wil. Details volgen later. Opgepast: het onderzoeksteam heeft deze berichten nog **niet** nagekeken.*

*-**Felix Holmes en Dokter Catson***, stripje over energiebesparing van **Jan Bosschaert**, in Energie voor u van december 1996, uitgave van Inverlek. Naar het schijnt ook verschenen in dergelijke bladen van andere intercommunales in het land. (B)
*-**Les cuisiniers dangereux,*** van Eric Joris met scenario's van Eric De Kuyper, Herman Brusselmans, Dominique Deruddere, Tom Lanoye en Josse De Pauw. Vanaf 8 januari vijf weken lang gratis bij Knack. Elke aflevering bestaat uit één dubbele pagina. Er verschijnt ook een luxe verzamelmap. Naar het schijnt kunnen abonnees voor 100 fr. bovendien een album bestellen met de verschillende stripjes in (niet bevestigd). (B)
*-**New drivers magazine nr. 4*** is uit. Gratis magazine verkrijgbaar bij Fina met kleine strip. (B)
*-**Dommel*** : gratis strip bij L'oréal vanaf 16 januari bij AD Delhaize. (B)
*-**Robin Hoed***: gratis strip bij keukenrollen van Domex in de Macro.
*-**De stamgasten** : ljspret.* Nieuw bij Mars BV Verkoopdivisie. (NL)
*-**Kiekeboe*** : album *De taart*, voor de jaarlijkse Rode Kruis-aktie in april/mei van dit jaar. (B)

Meld ook alle vreemde verschijnselen en ongeïdentificeerde voorwerpen aan het hoofdkwartier van de Reclamestripclub, liefst in een briefje met één of ander bewijsje erbij, of met zo gedetailleerd mogelijke info. Zo komen we tot een mooi overzicht.

Belangrijk bericht !! De mensen die vroeger losse clubinfo verkregen, kunnen we melden dat er geen 2 versies bestaan van Suske en Wiske weekblad nr. 24 (08/06/94), maar slechts één versie.

Mobiel Bereik

Dit is een uitgave van PTT Telecom, het mobiele Netwerk. Nummers 1 tot 3 van de tweede jaargang (1995) bevatten telkens een stripje, *Goed fatsoen*, getekend door Gerrit de Jager.

Martinair Magazine

Martinair Holland is een vliegtuigmaatschappij die haar passagiers verwent met een magazine dat een eigen vliegtuigstrip van Toon van Driel bevat. We vonden er twee, van diverse jaren. Deze vermelding op de voorkaft viel ons op : "Uw persoonlijk exemplaar". Waarschijnlijk moeilijk aan te komen.

Anders GAan LEZen met NERO ...

Gedaan met de traditionele leeswijze van de Nero-stripverhalen? Draai of keer het verhaal zoals je wil, op een gewone manier lees je Nero niet meer.
Sinds Barbarijse Vijgen *kwijt Dirk Stallaert zich uitstekend van zijn taak als tekenaar van de Nero-verhalen. De geschetste scenario's van Marc Sleen worden op een knappe manier op papier gezet door Stallaert en voor de bewonderaars van volgestouwde, gedetailleerde strookjes en vooral mooie vrouwen zijn de recente Nero-verhalen een waar opium.*
Maar er is nog meer. De tandem Sleen/Stallaert probeert de lezers zoveel mogelijk te amuseren met leuke, op het eerste zicht nietszeggende uitdrukkingen en krabbeltjes. De overdreven details en de grappige, verborgen spitsvondigheden zijn uiteraard een contradictio in terminis voor een krantenstrip maar dat zegt natuurlijk nog meer over de extreme werkijver van de betrokken tekenaar.
Een aantal van deze spitsvondigheden worden hierbij nader toegelicht. Wie zoals wij dagelijks met spanning uitkijkt naar de nieuwe strook, ontdekt er wellicht nog veel meer.

WAARMEE LOOP JU NU ROND, PETATJE? IS DAT JE SPORTTAS?
EEN CADEAUTJE VAN DE TEKENAAR. ZAL GOED VAN PAS KOMEN. ER KAN HEEL WAT IN. RUIM EN PRAKTISCH.
MAAR HU IS LEEG! WAT GA JE ERIN STOPPEN?
HU ZAL NIET LANG LEEG BLIJVEN. WE GAAN IMMERS OP BEZOEK BU NONKEL NERO, DIE IS ALTJD ZEER GUL.
EN DAARNA BU MENEER EN MADAM PHEIP, DIE ZUN IMMENS RUK. EN DAN BU JAN SPIER, DIE DOET GOUDEN ZAKEN. EN JEF PEDAL HEEFT GEWONNEN IN DE LOTERU. KAPITEIN OLIEPUL LIGT MET ZUN BOOT IN DE HAVEN, DIE KOMT NAAR ZUN THUISHAVEN MET DE EINDEJAARSFEESTEN.
EN NIEUWJAAR STAAT VOOR DE DEUR!
LAAT DE KLEINTJES TOT MU KOMEN!

Het gebruik van DO RE MI FA SOL LA SI in bovenstaande stroken, een uiting van Stallaert's passie voor muziek, waren u waarschijnlijk nog niet opgevallen. Dat is nog niet alles. Op de achtergrond gaan twee standbeeldfiguren op de vuist. En er is nog wat. Niets gezien? We komen er straks op terug.

Eénmaal Stallaert met Sleen's figuren naar het buitenland vertrekt, kan zijn geluk niet op. Alle lof gaat natuurlijk naar Marc Sleen die van Nero een figuur gemaakt heeft die gewoon niet "op zijn gat kan blijven zitten". Gelukkig voor Stallaert gaan de reizen meestal naar een Aziatisch of Arabisch land en daar kan hij

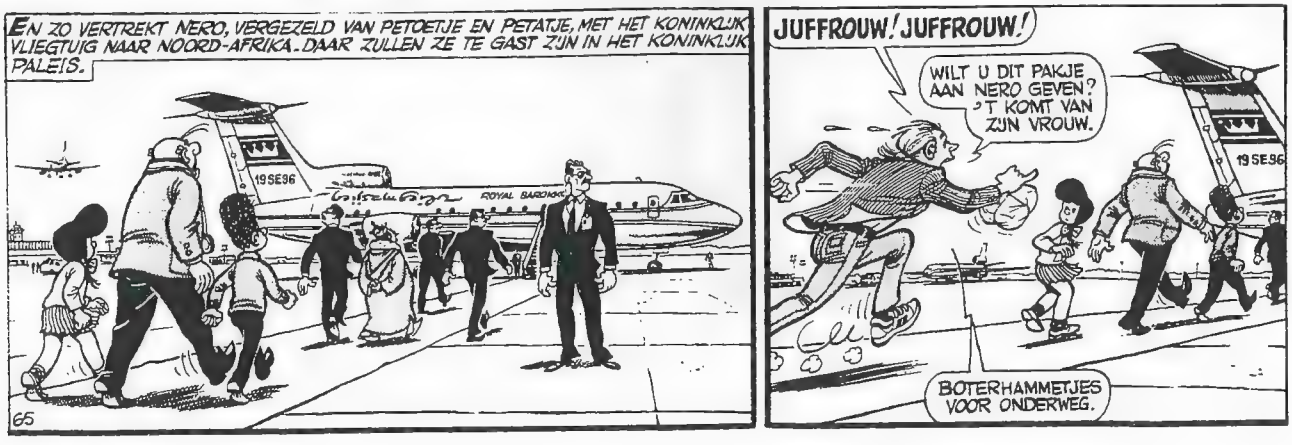
EN ZO VERTREKT NERO, VERGEZELD VAN PETOETJE EN PETATJE, MET HET KONINKLIJK VLIEGTUIG NAAR NOORD-AFRIKA. DAAR ZULLEN ZE TE GAST ZIJN IN HET KONINKLIJK PALEIS.
JUFFROUW! JUFFROUW!
WILT U DIT PAKJE AAN NERO GEVEN? 'T KOMT VAN ZUN VROUW.
BOTERHAMMETJES VOOR ONDERWEG.

volop de uithangborden volkladden met "Typisch Arabische Opschriften". Herkennen we daar echter niet iets dat sterk op het Nederlands lijkt? Het antwoord is eenvoudig maar niet praktisch! Draai het album op zijn kop en U weet onmiddellijk dat Stallaert's kennis van de Arabische taal sterk overdreven is. Neem de proef op de som en het vliegtuig op de vorige pagina onthult zijn geheimen. Een ander sterk element van Stallaert is ook het weergeven van een situatie of een handeling waarbij één bepaald element volledig haaks staat op het totaalbeeld, zoals het standbeeld op vorige pagina. In het verhaal *De held der Helden* wordt de cockpit van het vliegtuig bijna tot in detail weergegeven, ware het niet dat de normale stuurknuppel van het "vliegmasjien" vervangen werd door een ordinair fietsstuur met bijhorende remmen en fietsbel. De veiligheid van de koning van Barokko gaat voor alles en in nood hij kan zich dan ook ongegeneerd vastgrijpen aan de das van zijn secretaris.

?!?
EEN ONTPLOFFING! 'K HEB HET IN MIJN ACHTERUITKIJK-SPIEGEL GEZIEN!
GEEN PANIEK, MAJESTEIT! DE EXPLOSIE WAS BUITEN HET TOESTEL!

Akkoord, de realistisch getekende koppen van bekende Vlamingen vallen meer op. Zo schitterde de alom bekende Patrick Van Gompel in *De held der helden* als de boef der boeven, de leider van een Barokkaanse terroristische afscheidingsbeweging. Volgens een opgeklopt krantenstukje van Jan Bex in *Het belang van Limburg* was Van Gompel in zijn wiek geschoten onder het mom "kan dit zomaar?". Is Bex een *stoemen ezel*? Sleen verklaarde in een radiointerview (voor *Het Vrije Westen*) dat P.V.G. vereerd een bedankbriefje schreef.
Of ook Guy Mortier opgetogen was met zijn rol in dit verhaal weten we niet. Hij heeft een groot gevoel voor humo(r), maar we twijfelen toch. Gezien volgens de AGALEZ-methode werkt hij immers voor een heel ander blad dan wij allen dachten.
In elk verhaal zitten wel een aantal van deze vondsten maar aangezien het toch stilaan kouder wordt, laten we U liever bij het haardvuur al de Nero's nog eens herlezen om ze te vinden.

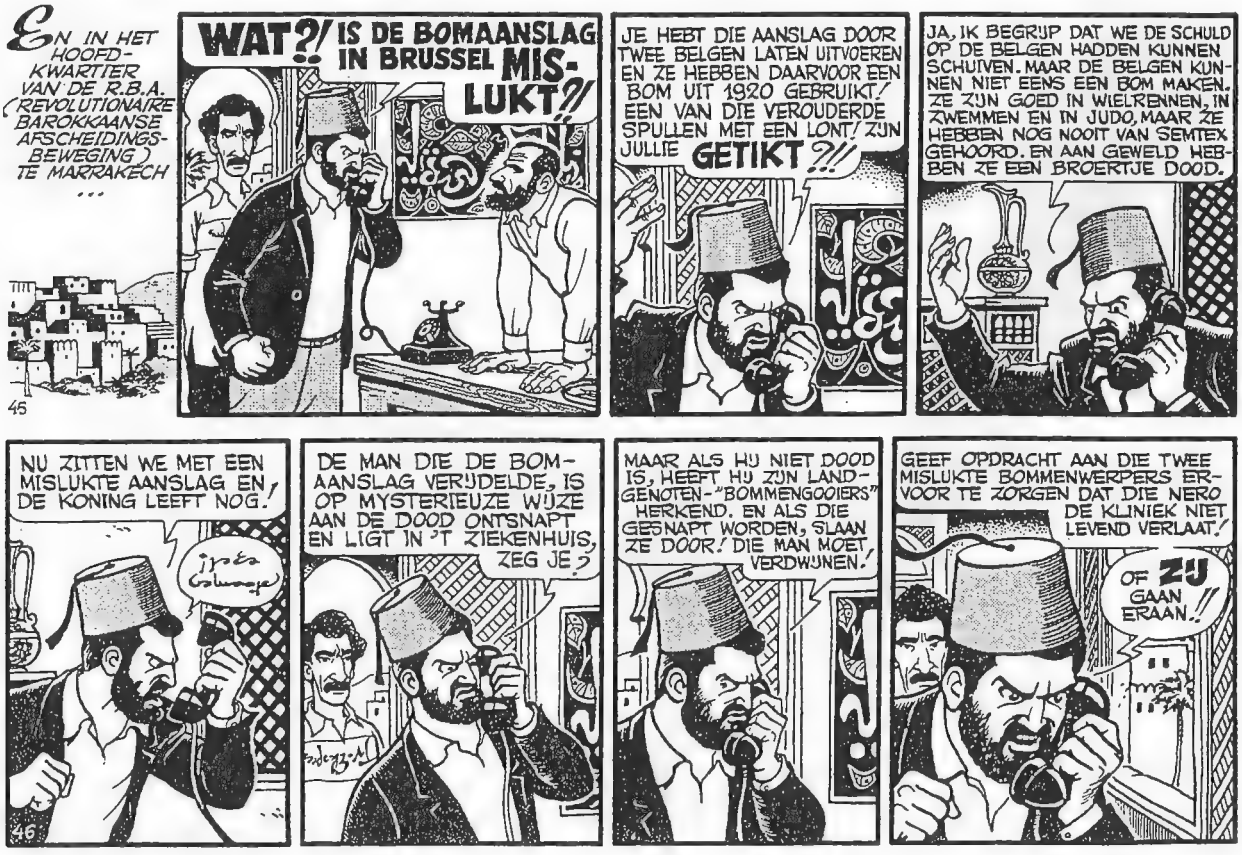
EN IN HET HOOFD-KWARTIER VAN DE R.B.A. (REVOLUTIONAIRE BAROKKAANSE AFSCHEIDINGS-BEWEGING) TE MARRAKECH ...
WAT?! IS DE BOMAANSLAG IN BRUSSEL MIS-LUKT?!
JE HEBT DIE AANSLAG DOOR TWEE BELGEN LATEN UITVOEREN EN ZE HEBBEN DAARVOOR EEN BOM UIT 1920 GEBRUIKT! EEN VAN DIE VEROUDERDE SPULLEN MET EEN LONT! ZIJN JULLIE GETIKT?!!
JA, IK BEGRIJP DAT WE DE SCHULD OP DE BELGEN HADDEN KUNNEN SCHUIVEN. MAAR DE BELGEN KUNNEN NIET EENS EEN BOM MAKEN. ZE ZIJN GOED IN WIELRENNEN, IN ZWEMMEN EN IN JUDO, MAAR ZE HEBBEN NOG NOOIT VAN SEMTEX GEHOORD. EN AAN GEWELD HEBBEN ZE EEN BROERTJE DOOD.
NU ZITTEN WE MET EEN MISLUKTE AANSLAG EN DE KONING LEEFT NOG!
DE MAN DIE DE BOM-AANSLAG VERIJDELDE, IS OP MYSTERIEUZE WIJZE AAN DE DOOD ONTSNAPT EN LIGT IN 'T ZIEKENHUIS, ZEG JE?
MAAR ALS HIJ NIET DOOD IS, HEEFT HIJ ZIJN LAND-GENOTEN-"BOMMENGOOIERS" HERKEND. EN ALS DIE GESNAPT WORDEN, SLAAN ZE DOOR! DIE MAN MOET VERDWIJNEN!
GEEF OPDRACHT AAN DIE TWEE MISLUKTE BOMMENWERPERS ER-VOOR TE ZORGEN DAT DIE NERO DE KLINIEK NIET LEVEND VERLAAT!
OF ZIJ GAAN ERAAN!!

Toch willen we nog iets kwijt over het geheugen van Stallaert. Blijkbaar is dat toch niet meer wat het ooit geweest is.
Overal, te pas en te onpas, verwerkt hij data (in nummerplaten van auto's, brommers, enz...) om zo achteraf nog te weten op welke dag hij die strook tekende. Bekijk nog eens de tram in de Doremi-strook en het vliegtuig van Royal Barokko op de vorige pagina's.

Laat ons hopen dat zijn lieftallig vrouwtje Vera de boodschappen blijft doen, anders verwerkt Stallaert ook nog eens een heel boodschappenlijstje in de Nero-verhalen. Op onderstaande stroken rijd de gedateerde tram trouwens langs het Brusselse Koninklijk park. De weergave van het decor is adembenemend, voor wie de stad kent. We zien zelfs de historische kerk St. Jacob-op-de-Koudenberg! (zoek het eens op).

Al deze grappige "akkefietjes" zijn leuk voor de lezer. Is zoiets nieuw? Uiteraard niet, maar voor een krantenstrip, waar het allemaal snel-snel moet gaan, is het toch vrij uitzonderlijk. In albums van Suske & Wiske of zelfs Kiekeboe treffen we zoveel details en spitsvondigheden niet aan.
We kunnen misschien besluiten met het feit dat Stallaert op een knappe, weldoordachte maar subtiel verborgen manier de aandacht van de lezer wilt vasthouden en hem wil wijzen op de inventiviteit van de tekenaar. Maar het zou ook wel kunnen dat Stallaert zonder al die "leuke bezigheidjes" al 26 Nero's meer had kunnen tekenen. Ik opteer alleszins voor het eerste besluit want het is gewoon fantastisch hoe Sleen en Stallaert de lezer kunnen amuseren. We kijken al uit naar het moment wanneer Stallaert een volledig achtergrondverhaal creëert in het verhaal dat Sleen hem zal voorschotelen. De eerste experimentele Nero met een dubbel verhaal is misschien in de maak, wie weet? Eindelijk kan men dan met recht en rede spreken van "twee verhalen voor de prijs van één"!

Bart Persoons

Nog een bisnummer : via AGALEZ komen zelfs in Indië typisch Vlaamse kaarttoestanden aan het licht, en kijk, de exotische schone aan de muur danst in feite op een oeroud Vlaams volkswijsje. Ziet de boerinnekes hun rokskes zwaaien! Dat we dat nog mogen meemaken...

(alle afbeeldingen : © Standaard Uitgeverij).

Het is maar dat u het weet...

Er heerst recessie in de stripwereld. Hierdoor worden een aantal reeksen stopgezet en dit zijn niet altijd de mindere strips. Even opnoemen : bij Dupuis *Alice en Leopold* door Wozniak en Lapière. Het waarom is mij een raadsel. Bij Arboris sloeg de serie *Abraham Stone* na twee delen niet aan. Kan moeilijk anders, want deel 1 verscheen in 1991 en deel 2 in 1995. Waarom laten ze vier jaar tussen elk album? Met een dooddoener werden *De Partners*, van Cary Brugman, uit Sjo-Sji gevaagd als "niet meer passend in het geheel van het tijdschrift". Ooit al zo'n onzin gehoord? Ongeveer het zelfde lot onderging de serie *Cor Morelli*, van Aloys Oosterwijk. Reden : de Sjo-Sji-redaktie zag de verhalen wel zitten doch niet de tekenkwaliteit. Zo slecht zal Oosterwijk wel niet gepresteerd hebben, want vanaf week drie in 1997 verschijnt er wekelijks 'n één-pagina-gag van Morelli in het weekblad Panorama. Hier gaat Cor Morelli zich volledig wijden aan zijn hobby, namelijk vrouwen.

***

Maandblad *Zone 5300* gaat vanaf 1997 tweemaandelijks. Als reden wordt opgegeven dat ze zoveel lange verhalen te verwerken krijgen dat het beter is zulke verhalen in éénmaal te publiceren dan te verspreiden over twee nummers. De Zone wordt dan wel een aantal pagina's dikker. Ik heb al wel betere smoesjes gehoord.

***

Ondanks de kentering op de stripmarkt gooit uitgeverij Talent onverpoosd nieuwe strips op de markt. Zo is er nu Carmen mc Callum 1 : *Jukurpa*, door Gess & Duval & Vatine & Blanchard & Breton. Met zoveel medewerkers verwacht je een pracht van een verhaal. In de praktijk is het wel anders. Verder nog Schaduwland 1 : *Ogen van steen*, Gibelin & Springer. Een heleboel magie en geweld. Kan beter. Na het onverwachte succes van de serie *Wanted* met de Bull-Brothers volgt nu deel 2, *Canyon de la Muerta* door Rocca & Girod.
Is de western-strip bijlange nog niet dood? Voor al dit moois in soft-cover betaal je 260 fr.

***

Nee, de western is nog niet dood. Stripzaak/uitgeverij Wonderland-Half Vier-Productions uit Hasselt organiseert op 19 april een grote "Strip-Western-Happening". Deel 4 van de serie Jackson, *In het spoor van de butler-expeditie* wordt voorgesteld en Marc Renier signeert vanaf 14u. Ook andere western-auteurs als Yves Swolfs (Durango), Leo (Trent) en Girod (Wanted) nemen het potlood ter hand. Dit alles is gratis, je krijgt bovendien een "Western-drink" aangeboden. Onder de verkleedde aanwezigen (een cowboy-hoed is al voldoende zegt de perstekst, maar trek toch ook maar een broek aan), wordt vanaf 17u. een grote originele tekening van Jackson verloot. Marc Renier ontwierp als extra voor de grote luxe-albums een briefomslag (gen. en ges. op 200ex.), met daarin een echt twee-dollarbiljet. Er zijn 46 luxe's met originele plaat, enveloppe én mini-album à 9.950Bfr./550Nlg., en daarnaast ook nog 130 luxe's met enveloppe à 2.995Bfr./175Nlg. Alle luxe's zijn gen. en ges. Dezelfde dag kan je al vanaf 10u. met een authentieke paardentram een ritje maken langs de Hasseltse stripgevels voor de luttele som van 50Bfr.

***

Het Voyager Virus, deel 1 van Storm "spin off" *Kronieken van de tussentijd*, is verschenen. Als achter de naam van tekenaar John Kelly niét Dick Matena schuilgaat, dan heet ik vanaf morgen Joop. Kijk maar eens naar de manier waarop gezichten in beeld gebracht worden.

***

De tweede cyclus van *Het Land van Langvergeten* is geëindigd. Het slot speelde zich af in India. Hopelijk komt er geen derde cyclus want dit verhaal slaat werkelijk alles. Makyo en Herenguel zijn nochtans niet van de minste.

***

Kuifje en de Zonnetempel 2, de zesde en laatste telekaart uit de Kuifjes-reeks (de zesde) is verschenen. Verkrijgbaar in genummerde verpakking , kostprijs 950 fr., oplage 4000 ex . Te bestellen bij de Dienst voor verzamelaars, Muntcentrum 1000 Brussel. PRK 000-2055985-70 met vermelding : "Kuifje en de Zonnetempel 2".

***

Ter gelegenheid van 200 jaar drukkerij Brepols en als afsluiter van 100 jaar stripverhaal, loopt tot 3 maart 1997 de tentoonstelling *Van mannekensblad tot stripverhaal* in het Volkskundemuseum, Gildekamerstraat 2 tot 6, achter het stadhuis van Antwerpen. Dinsdag t/m zondag van 10 - 16u45.

***

Yag Millew

Kuifje in de portemonnee

Bij Drouot in Parijs houden ze nog regelmatig grote Kuifje-veilingen. Zo ook op 30 november 1996. Tegen beter weten in geven we hier de belangrijkste stukken en de prijzen die ervoor genoteerd werden. We hebben allemaal een hekel aan die veilingprijzen, maar een mens wil het toch maar weten, nee?
Enkele vaststellingen : Hergé is een blijver! Sinds hij als kunstenaar bestempeld wordt, is alles wat met hem te maken heeft bijna goud. Als Hergé iets gesigneerd heeft, betaalt men astronomische bedragen. Het is werkelijk ongelooflijk. Verzamelaars moeten van "goeden huize" zijn om nog iets op de kop te kunnen tikken. Deze veiling ging internationaal : er waren contacten in Zwitserland, Monaco en de USA. In totaal zijn 313 van de 418 loten geveild, voor een bedrag van 1.703.100FF. Aangezien het vooral om Franstalige albums en afgeleide producten ging, vermelden we een aantal opmerkelijke zaken, als daar zijn :
Het album. *On a marché sur la Lune* (Casterman 1955) gesigneerd door Hergé en de drie astronauten ging weg voor 40.000FF (raming : 10.000FF)
De Litho. De bekende "Prix Stéphane Janssen 1979, Royal Waterloo Golf Club", genummerd en gesigneerd op 25ex. werd geveild voor 46.000FF (raming : 35.000FF). En zeggen dat we hem nog eens konden kopen voor 15.000fr., X jaar geleden!

De originele plaat. *De zaak Zonnebloem*, plaat 37, waarin Hergé zijn eigen wagen heeft getekend, een Lancia "Aurelia". Geveild voor 165.000FF (raming : 150.000FF).
De wenskaart. Het gaat hier om de meest zeldzame kaart van Hergé uit 1940. Flupke, verkleed als engel, giet een hoorn vol fruit uit op het hoofd van agent n°15. Deze kaart werd enkel geschonken aan enkele intimi van Hergé. Geveild voor 23.000FF (raming : 8.000FF).
De Kuifjespop. Schitterende pop van Kuifje in Schotse kledij uit de jaren '40. Maakt deel uit van een reeks van 5, waarvan 3 in het bezit zijn van de Stichting Hergé. De vijfde pop staat op het bureau van Raymond Leblanc, oprichter van het *Kuifje*-weekblad zaliger gedachtenis. Werd geveild voor 31.000FF (raming : 12.000FF).
Tot zover het nieuws voor beleggers. De Franse Frank staat nu zo'n 5 à 6 Bfr. Toch nog veel verzamelplezier gewenst in 1997.
Bart Persoons

En dan nu... tijd voor bezinning. Onze medewerker uit Capelle a/d Ijssel die -zoals u zal merken- wat men noemt "bijbelvast" is, liet zich inspireren door de dood van André Franquin. Het is ongewoon, en er rest ons weinig plaats, maar we plaatsen het toch helemaal.

IJdelheid der ijdelheden, alles is ijdelheid

Begin deze week kwam via de media het bericht de Nederlandse huiskamers binnen dat striptekenaar André Franquin was overleden. Naar verluidt geheel onverwachts! Niet voor wie van zijn gezondheidstoestand enigzins op de hoogte was. In deze nieuwsuitzending werd zonder veel omhaal van woorden verteld welke creaties deze stripmaker op naam had staan. Guust, de marsupilami en een 20-tal albums van Robbedoes. Het feit alleen al dat er in de dagelijkse nieuwsuitzending aandacht aan zijn overlijden wordt besteedt, bewijst dat Franquin onmiskenbaar tot de grootsten van het beeldverhaal behoorde en in een adem genoemd dient te worden met Jacobs, Hergé, Cuvelier, Tillieux, Jije en Hubinon, om slechts enkelen te noemen. Dat dit lot elke sterveling overkomt, bekend of onbekend, is een feit dat vaststaat. Het gebeurt even goed bekende tekenaars als tekenaars die hun povere jaren in vergetelheid slijten. Voor niemand bestaat er een uitzondering. Zo ook met verzamelaars. Het gebeurt met grote en kleine verzamelaars, doch meestal op een moment dat je het (nog) niet verwacht. Omdat mijn belangstelling voor het beeldverhaal al vanaf 1969/1970 dateert (met intussen zeer veel kontakten), komt het naar gelang ik ouder wordt steeds vaker voor dat verzamelaars het tijdelijke voor het eeuwige verruilen. Een droevige constatering, temeer omdat wij allemaal wel een aantal verzamelaars kennen waar wij op een prettige wijze mee omgaan (of gingen). Alleen al de afgelopen jaren ben ik, wat die verzamelaars betreft, meerdere malen geconfronteerd met tijdelijk en eeuwig. Verzamelaars hebben net zo weinig te vertellen als elke andere niet(s) verzamelende sterveling. En o, hoe blijkt ineens met het wegvallen van de verzamelaar zo plots ook de sterfelijkheid van diens collectie. In praktisch alle gevallen blijkt het abrupte einde. Tot op heden heb ik van de voortzetting van iemands levenswerk tweemaal iets gemerkt. Een enkele keer gaat de verzameling over naar de volgende generatie. Maar wat als die niet in zo'n verzameling geïnteresseerd is? Zo'n verzameling wordt doorgaans al snel een zware last, waar men geen raad mee weet. Het is vaak vanwege de emotionele waarde, dat men nog genade heeft met het stoffelijk bezit. Wat nog blijft er over in onze herinnering van de mens die de verzameling bijeenbracht? Wie in zo'n collectie duikt, ontdekt meestal pas goed wie deze persoon werkelijk was. Het doet vermoeden dat in zo'n collectie iets van iemands ziel is ondergebracht. Maar dat ontdek je alleen als je degeen die de collectie bijeenbracht, goed kende. Gaat de verzameling over, laat ik zeggen, naar een documentatiecentrum of iets dergelijks, dan zullen doorgaans toch alleen de interessantste stukken eruit worden geplukt. Tenzij een stichting zich erover gaat ontfermen, is het nog maar de vraag of men in staat is zo'n plotseling vergaarde (culturele) erfenis te beheren. Het gros komt vaak ik weet niet waar terecht.
Om dit schrijfsel tot leven te brengen noem ik de namen van een aantal Nederlandse verzamelaars die niet meer onder ons zijn. ***Tom F. Steen*** (eind jaren '60 in het bezit van een toen zeer interessante collectie, met name stripdocumentatie; zijn naam kun je nog vinden in heel oude nummers van Stripschrift), pleegde zelfmoord. Een deel van deze verzameling is gered en maakt deel uit van de collectie Paul van de K.; ***Holly Hazebos*** (een groot verzamelaar met een fenomenale collectie oude strips op alle gebieden), is midden jaren tachtig op 38-jarige leeftijd door een politiekogel om het leven gekomen. Zijn verzameling is gedeeltelijk uit elkaar getrokken, verkocht, verspreidt of verdwenen; ***Ernst Verhaar*** (verzamelaar van Toonder, Vandersteen, Dupuis, Lombard en oude Nederlandse strips) was politiek aktief en verdronk in Nigaragua, nooit teruggevonden; ***P. Hans Frankfurther*** (oprichter van het Stripschap, erudiet en belangrijk voortrekker van het beeldverhaal), in 1996 onverwachts samen met zijn zoon verdronken tijdens hun vakantie. Onbekend waar zijn collectie heengaat; ***Arthur Köhne*** (een van 's-werelds grootste internationale Disneyverzamelaars, met een enorme parate kennis aangaande de films, Donald Duck en Disney-tekenaars), in 1995 op 35-jarige leeftijd na een ziekbed van 14 dagen onverwachts overleden. Zijn comic en Disneyverzameling verkoop ik momenteel voor zijn familie; ***Anton de Vree*** (een van de meest complete en grootste Toonder, Science fiction en comicverzamelingen), op 54 jarige leeftijd in 1992 onverwachts overleden aan een hartstilstand. Twee jaar na zijn overlijden belde zijn vrouw of ik de hele collectie wilde kopen; Udo Max Horst (eigenaar van stripwinkel Sjors, organisator van het stripfestijn op het Scheffersplein in Dordrecht, een symphathiek en zeer aimabel man met grote liefde voor de strip) in 1993 overleden. Zijn levenswerk wordt weliswaar voortgezet omdat zijn vrouw Ineke even gepassioneerd is als hij. Maar ach, de lijst is verre van volledig, en dat hoeft ook niet, want allemaal kennen wij wel iemand die wegviel en nu, tijdens het schrijven van dit stukje schieten deze mensen mij plots te binnen. Toch zullen enkele van de bovengenoemde namen herinneringen oproepen, zeker bij diegenen die langer verzamelen.

Naarmate de tijd verstrijkt, en mogelijk herkent u hier iets in, blijkt dat alles slechts ijdelheid is. Het lijkt mij goed daar een moment bij stil te staan. Wat heb je eraan als men na jaren zegt: hij had zo'n mooie verzameling, hij was een geweldig tekenaar, of een prima musicus. Dat is leuk te horen als je in leven bent. Maar dat is slechts ijdelheid. In het tweede hoofdstuk van het boek Prediker schrijft deze het volgende: "Daarom kreeg ik een afkeer van het leven, want kwaad scheen mij het werk, dat onder de zon geschiedt: het is alles ijdelheid en najagen van wind. Ja, ik kreeg een afkeer van al mijn zwoegen, waarmee ik mij had afgetobd onder de zon, **daar ik het moet achterlaten voor de mens die na mij zijn zal, en wie weet, of hij wijs zal zijn of dwaas, en toch zal hij macht hebben over alles waarvoor ik gezwoegd heb en waarin ik wijs geweest ben onder de zon.** "

Ook dit is ijdelheid. Zo kwam ik ertoe zelf te vertwijfelen vanwege al het zwoegen, waarmee ik mij afgetobd had onder de zon. Want is er een mens, die zich voor iets aftobt met wijsheid en kennis en bekwaamheid, dan moet hij het als diens deel nalaten aan een mens, die zich daarvoor niet afgetobd heeft. Het is valse bescheidenheid te zeggen dat ik niet ijdel ben. Net als Prediker, voel ik dezelfde last als ik zijn woorden lees. Zal wie na mij komt de wijsheid hebben...
Willem in't Hout

"De Link"

voor alle Suske en Wiske lezers, liefhebbers en verzamelaars

De Verzamel-link, kortweg *De Link*, is opgericht om alle Suske en Wiske verzamelaars te ondersteunen bij hun verzameling. *De Link* heeft 3 doelstellingen dit te bereiken. En, jawel, als lid van Brabant Strip mag je gratis lid worden. Zo zie je maar weer, Brabant Strip heeft altijd weer iets leuks voor zijn leden. Wat is de bedoeling van *De Link*?

1. Curieuze Contacten

Suske en Wiske verzamelaars met elkaar in contact brengen, op de manier die zij wensen. Dit kan zowel op specialisme zijn als op woonplaats of regio. Deze service is optioneel; alleen voor degene die het niet erg vinden dat hun naam wordt doorgegeven aan andere verzamelaars. Zo kunnen verzamelaars op een directe manier met elkaar informatie uitwisselen.

2. Curieuze Catalogus

Een van de grootste hulpmiddelen voor een verzamelaar is de catalogus. Bij vele verzamelaars heeft de gedachte gespeeld een complete (curiosa) catalogus samen te stellen. De enorme hoeveelheid te rangschikken materiaal schrikt echter velen ook weer snel af. Op dit moment zijn al enkele deelgebieden geïnventariseerd in *De Buitenlandse Boeken* van co-auteur Michael van Hartskamp (vice-voorzitter van *De Link*) en de *Stickercatalogus* van Marcel Mallant (voorzitter van de link en medewerker van de Reclamestripclub). Ook nu nog is *De Link* in tegenstelling tot anderen, actief bezig op dit gebied. Maar alleen kunnen wij het niet.
De Link zoekt daarom medewerkers die ons hierbij willen helpen. Als je medewerker van *De Link* wordt , heeft dit zo z'n voordelen..... Als je serieus interesse hebt , schrijf dan naar Marcel Mallant en kom zo andere relevante zaken aan de weet. De overige coördinatie van de deelcatalogi zal in handen zijn van Michael van Hartskamp. Naast medewerkers voor de catalogi zoekt *De Link* ook nog een Belgische medewerker die in bezit is van Internet en uiteraard een beetje Suske en Wiske gek.....

3. Curieuze Completering

Iedere verzamelaar, zeker één met een catalogus in de hand, weet dat zijn verzameling nog vele gaten vertoond. Maar veel verzamelaars hebben ook dubbele exemplaren van boeken of curiosa of willen eenvoudigweg hun verzameling geheel of gedeeltelijk afbouwen. Niet iedereen gaat echter met een enkel dubbel exemplaar naar een beurs. *De Link* verzorgt een doelmatige link tussen vrager en aanbieder.

Dit werkt op de volgende simpele manier:

1. JE ZOEKT IETS:
> Schrijf wat je zoekt, dit mag variëren van de meeste zeldzame boeken tot stickers.
> Zet hier (indien mogelijk) de nummering bij, zoals van de stripcatalogus of de stickercatalogus. (stripcat. uitgaande van de achtste editie)
> Zet deze lijst logisch op (soort bij soort).
> Schrijf achter het item de prijs die je ervoor wilt betalen.
N.b.: De link werkt zo dat als twee mensen hetzelfde zoeken, degene die het meeste biedt de grootste kans heeft het eerste gelinkt te worden.

en/of

2. JE WILT IETS KWIJT
> Schrijf wat je kwijt wilt. Hoe groter variatie aan curiosa/ boeken hoe beter.
> Zet hierbij (indien mogelijk) de nummering, zoals van de stripcatalogus of de stickercatalogus. (stripcat. uitgaande van de achtste editie)
> schrijf wat je ervoor wilt hebben en in welke staat het item verkeert.
N.b.: De link werkt zo dat degene die het minste vraagt voor een bepaald item het snelst 'gelinkt' kan worden.

Voorbeeld:
gezocht
- Albert Heijn, Maken Suske en Wiske de boel onveilig (121.1), fl. 150,- of 2700 Bfr., nieuwstaat.
aangeboden:
- Standaard boekhandel schooletiketten (2.2.1), fl. 25,- of 450 Bfr., matigestaat.

Naar aanleiding van deze lijsten zal *De Link* zoekers en aanbieders via de computer *'linken'*. Als er een *'link'* kan worden gelegd , zullen beide partijen op de hoogte worden gesteld. Het is dan aan hen tot transactie te komen. In het geval van een geslaagde *'link'* zal *voor de koper als voor de verkoper 10% bemiddelingskosten* worden berekend. *Maar* tenminste fl. 5,- of 90,- Bfr voor de *koper* bedragen, dit houdt in dat ook relatief goedkope items *gelinkt* zullen worden!

Er is nog meer.

De Link zal zijn service aan de leden verder met lijsten ondersteunen welke in het BS-magazine kunnen worden opgenomen of bijgevoegd. In deze lijsten zal zowel aanbod als vraag naarvoren komen, dus wat de leden zoeken of aanbieden. Zo kunnen ook minder bekende zaken succesvol gevraagd en aangeboden worden.

Voor de toekomst heeft *De Link* nog veel meer activiteiten op stapel. Dit zal in samenwerking worden gedaan met Peter van der Heijden (medewerker van *De Link en van De Reclamestripclub*). Hij ondersteunt de promotionele activiteiten. Hierover word je automatisch op de hoogte gehouden via het BS-magazine.

Overige voorwaarden voor lidmaatschap.

> Het lidmaatschap van *De Link* staat voor iedereen vrij. In een heel bijzonder geval houdt *De Link* zich het recht voorbehouden leden zonder opgave van reden te weigeren.
> Er is geen verplichte deelname aan één of meerdere onderdelen van *De Link*.
> Geïnteresseerden voor de *Curieuze Contacten* moeten duidelijk instemmen of hun adres doorgegeven mag worden aan anderen. Indien dit niet het geval is worden zij op dit punt van bemiddeling uitgesloten.
> **Als Brabant Strip-lid** ben je **gratis** lid indien je het antwoordformulier invult en de adres-sticker uit de BSM-envelop knipt. Na inschrijving vergelijken we met de BS-ledenlijst. Het antwoordformulier kan natuurlijk ook gekopieerd worden.
> De lijsten hoeven niet direct bij aanmelding ingestuurd te worden (neem hiervoor de tijd). Gedurende het hele jaar kunnen lijsten namelijk naar het redaktieadres gezonden worden. Stuur eenmalig een basislijst, hierna mag je alléén aanvullingen hierop maken! Na een jaar zal ons bestand opgeschoond worden en zal je bij het volgende kalenderjaar opnieuw een basislijst moeten samenstellen. Houd dus van je lijst(en) zelf kopieën bij!
> Als het tot een 'Link' komt dan kunnen de bemiddelingskosten voor ***Nederlanders*** gestort worden op girorekening: *7478194* t.n.v. Marcel Mallant, De Wiek 5, 2265 VK Leidschendam.
> ***Belgen*** kunnen het bedrag storten op bankrekening (BBL): *320-0037738-75 of* postrekening: *000-1720001-94* (beide Belgische rekeningnr.'s). t.n.v. Marcel Mallant, De Wiek 5, 2265 VK Leidschendam, Holland.

Heeft een of meerdere punten van bovenstaande punten je aangesproken? Stuur dan snel het antwoordformulier in.

Antwoordformulier voor aanmelding bij "De Link".

Voor- en achternaam:.....
Straat en huisnr.:.....
Postcode en plaats:.....
Land:..... *Geboortejaar:*.....
Tel:..... *E-mail adres:*.....

Ik heb wel/ geen interesse om medewerker te worden.*
Zo ja, op curiosadeelbied:.....,
anders:.....

Ik wil wel/ niet deelnemen aan de "Curieuze Contacten". Zo ja, ik wil gelinkt worden op specialisme (zie onderstaand punt) of op regio*.*
(indien je interesse uitgaan naar beide niets wegstrepen)

Mijn interesse bij Suske en Wiske gaat vooraluit naar:.....
(dit is van belang voor de "Curieuze Contacten" en voor onze catalogisten.)

Ik ben wel/ niet lid van Brabant Strip. Zo niet dan fl. 5,95 of 120,- Bfr betalen.*

**Schrappen wat niet past.*

Stuur het antwoordformulier naar: "De Verzamel-link", t.n.v. Marcel Mallant, De Wiek 5, 2265 XL Leidschendam, Nederland.
Voeg voor respons op eventuele brieven altijd een postzegel toe.

DE LINK NAAR EEN NIEUWE DIMENSIE VAN VERZAMELEN

Gratis zoekertjes.

Schriftelijk meedelen. Hou er rekening mee dat we afsluiten vòòr de 10de van de maand.

GEZOCHT:

* **Weekbladen: Kuifje** '49: 37t/m52, '51: 1t/m52, '59: 38, '61: 1-20-40, '63: 44-51 ; **Robbedoes:** 799t/m809,862t/m864,873 ; **KZV:** '49: 48 ; **Wrill:** 16t/m22, 24, 61t/m73, 77, 81, 85t/m98, 138t/m141, 163 ; **PumPum:** alle jaren met Kresse, Toonder en Dulieu ; **Mickey:** 313, 314, 325, 326, 329, 359, 469 ; alles over **Paulus de Boskabouter** in tijdschriften en damesbladen.
  Tevens aangeboden: Zeer veel stripalbums en stripweekbladen, stuur een zoeklijstje! (44)
  Willem in 't Hout, Ketensedijk 27, 2902 LA Capelle a/d IJssel, 010-4517605.
* **Kuifje en Hergé** Piraten-parodies-illegalen-affiches, en meer bijzonder, tegen **HOGE vergoeding,** origineel of goede copie van: De zonneroute ('73), De schipbreuk van de Eenhoorn ('72), Het kapitaal van de gulden scharen ('73); *Tintin en Suisse,* genumm. en volledig in kleur , ook nog andere ex. in het Frans-Turks-Chinees-Vietnamees; *magazines*: Vrij tekenen 3a ('83), Furore n° 10 ('78), National Lampoon n° 69 ('84), Snoecks grote almanak ('50), mefi n°5 (07/'78), Quinzy (2.4.79); *diverse*: J. Bucquoy stelt voor: het sex. leven van Lucky Luke; grote romans met kartonnen kaft of wikkel: BOB MORAN (zonder e) n°6, Stalen haai en n° 12, Verzonken gallei; 1 chromo Kuifje en het Haaienmeer, rechtse deel n° IV van mevr. Vlek; Postkaarten ARNO: nrs. 26,27,28,29
  Guy van Humbeeck, (0032) (0)2/460.3302, fax 460.51.98 (43)
* **Kiekeboe** kleurblaadjes poppenspel: De zigeunerkoning, De gouden pijp, Smokkel bij Mac Doddel, Triangl de grote; Top Roddel; Zwan stickers ; Jan Bosschaert nieuwjaarskaarten 1990-1991
  Chris Huybrechts, 03/665.16.82 (43)
* **Comics**, zowel Nederlandse als Amerikaanse (HIP comics, X-men, Fantastic Four, Superman, Spiderman, enz...); ook ruilen! ;strips: Largo Winch (1°druk, hc), Kari Lente Kris Van Den bergh, 03/827.96.39 (43)
* **Kuifje** losse nrs. **1953** 25, **'54** 1,38,40,50 , **'55** 32, **'56** 17,40, **'57** 37,44,47,51, **'58** 1,3,4,6,10,26,35,47,50, **'59** 1,2,4,8,19,38, **'60** 2,9,13,18, **'61** 2,6,20,28, **'66** 3
  Paul De Bont, Vooreel 33, 2380 Ravels (43)
* **De zwarte van mijnheer de Wit (Vandersteen);** SOS op de planeet Jupinus (De Vlijt); Panda krantenknipsels of kopies (Toonder); Sandy en Hoppy album 1 (Rijperman) eventueel ruilmateriaal: gekartonneerde Kuifjes 1° druk, Suske en Wiske, Nero, enz... Walter Lembrechts, 050/41.58.89 (43)
* **Willy Vandersteen** *De man die zijn volkske leerde lachen*, VTB '82 ; De familie Snoek 3,5 (sterrenkaft) in goede staat ; De vrolijke bengels 2 in goede staat ; Suske en Wiske *La Licorne solitaire* (uitgave R. Malherbe '87)
  Peter van der Knoop, Tuniserf 195, 3067 WV Rotterdam
* **Suske en Wiske** 25 jaar jubileumuitgave in goede staat; Vandersteen collectie 1&2 ('t Vlaams Stripctr.); De Toestand 7,8,12; *Achtergronden van het beeldverhaal* 4,5,6,7,9,10; *40 jaar weekblad Kuifje*, jubileum-boek Lombard; *Wordt Vervolgd-Stripleksikon der lage landen* , liefst gekartonneerd ; Hergé/Kuifje: artikels, recensie's, informatie. Dit alles ook ruilen (zie verderop) Martin Floré 050/37.09.77 (vmiddag+weekend)
* **Minitoe**, bijvoegsel bij Het Nieuws van de dag, (verschillende jaargangen)
  Jean-Pierre Legein 058/51.23.02
* **Comics en classics:** Amerikaans of Nederlands, o.a.: Fantastic Four/4 verdedigers; Hip Comics; Vanderhout uitgaven. Ook ruilen mogelijk tegen divers aanbod klassieke en antieke strips
  Bravo losse nummers 7°jg.; **Mickey** los nr. 422 ; **Pep** jg. 1965 ; **Ons Volkske** albums 10, 28, 29 ; **Ohee** 15,34,99 ; **Robbedoes** nr.457 ; Patrick Vranken 052/30.50.40.

TE KOOP/RUILEN:

* **Kiekeboe:** groot luxe album Kiekebanus en luxe Kiekebanus in de Urbanus-versie.
  Kris Springael 02/380.38.01 (44)
* **Kiekeboe:** mooie reeks eerste drukken, van nr. 3 tot nr.40 Joppe Broeckhoven 03/645.61.51
* **Johan en Pirrewiet** De dwerg in het rotsbos (1°dr, zeer frisse, goede staat), Het raadsel van de maansteen (goede staat), De bron der goden, De fluit met zes smurfen, Het onzalige land (allen redelijk), De hekserij van Bozerik (goed), De horde van de raaf (nieuw) Chris Huybrechts, 03/665.16.82 (43)
* **Posters** van Suske en Wiske en Kuifje; Reeksen: Pol (Casterman) 1-18; Lester Cockney 1-6; B.J. Hawker 1-5; Stephane 1-7; Domino 1-3; Stany Derval 1,2,omnibus; De wakers (kart.), Kuifje verzamelalbum 21; Reclamestrips: Yoko Tsuno, Bollie en Billie (Tesa); Suske en Wiske (textielcolliectie); alles in perfecte staat.
  Roland Mees, 03/775.64.50 na 18u. (43)
* **Suske en Wiske:** posters, kartonpanelen, reclameuitgaven, albums, stripppies, puzzles, popjes, curiosa, gadgets,... en interessante dingen van andere strips. John Vannieuwenhove (09/252.17.31, 14u-20u.)(43)
* **Stripcuriosa, stickers, posters, gadgets** (SW, Kiekeboe, Kuifje,...)
  Stripauteurs: interview pakket (o.a. E. Raven, Vance, P. Geerts, H. Leemans...)
  Hergé/Kuifje: artikels, posters,...(zie ook: gezocht)
  Martin Floré 050/37.09.77 (vmiddag+weekend).
* **Eric de Noorman, Vlaamse reeks (HLN),** eerste drukken van nrs. 6 t/m 15, 17 t/m 28, 30 t/m 34 in behoorlijke staat, gemiddeld 5 à 10 gulden het stuk of ruilen voor wat anders.
  Patrick Vranken, 052/30.50.40

EINDELIJK ! Nr. 5 is er ook !

"De grote Vlaamse tekenaars deel 5 - Jan Bosschaert" bevat alles over SAM en de andere creaties van Jan Bosschaert

Harde kaft, genummerd en gesigneerd met unieke garagesleutel - 795,-

Slappe kaft - 295,-

NU VERKRIJGBAAR IN DE STRIPWINKEL !

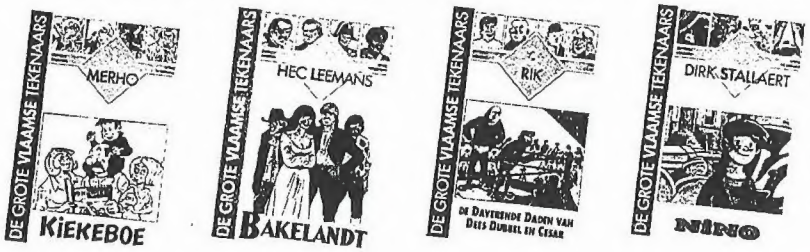

Info : (058) 51 88 10

Hebt u de andere 4 al ?

Bruulcenter - Bruul 79 - 2800 Mechelen

STRIPSPECIAALZAAK

DE STRIPKEVER

Tel: 015 / 21 76 05

Open :
ma : 13u30-18u
di-vr: 10-12u30
13u30-18u
za: 10-18u

KARI LENTE UITVERKOCHT!

Inderdaad, we kunnen niet zeggen dat we er niet in geloofden (anders waren er niet mee gestart), maar de snelheid waarmee de albums *De weerbollen* en *De wraak van de uil* de deur uitvliegen verbaast iedereen. De eerste druk is in twee maanden tijd uitverkocht!

Bij de betere stripzaak liggen waarschijnlijk nog wel enkele exemplaren voor de late beslisser. Ga eens kijken in Brussel, Antwerpen, Leuven, Gent, Oostende, Brugge, Torhout, Dendermonde, Mechelen, Halle, Zemst, Vilvoorde, Kortrijk, Hasselt, Oudenaarde, Aalst, Turnhout, St. Truiden, Amsterdam, Den Haag, Leiden, Den Bosch, Eindhoven, Leeuwarden, Dordrecht, Hoorn, Alkmaar, Rotterdam, enz, enz...

De twee volgende titels zijn in voorbereiding!

STRIPWINKEL WONDERLAND

Paardsdemerstraat 19
3500 Hasselt
011/ 22.82.00

wonderland productions

Speciaalzaak strips

Plouvier A. - Mahy C.

PHILBO

Boek- en papierhandel

HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630

Artis - Historia en Soubry Ruilcentrum

Ontwerp Drukkerij Dupress 02/253 62 19